

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาจึงเสนอผลการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
5. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรวิสัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

เพื่อที่จะได้ทราบถึงคำนิยามของการปกครองท้องถิ่นที่มีนักวิชาการหลายๆ ท่านได้ให้ความหมายการปกครองไว้ได้น่าสนใจ ได้แก่

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2) ได้ให้ความหมาย การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของคน การบริหารงานของท้องถิ่น มีการจัดเป็นองค์กรมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้น

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2540 : 30) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการ

ปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครอง โดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุม โดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

ฮอลโลเวย์ (Holloway. 1959 : 101-103) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนแห่งหนึ่งใดที่มีองค์การเกิดขึ้นทำหน้าที่ในการกำหนดพื้นที่ มีอำนาจในการบริหารด้านการคลัง มีอำนาจในการวินิจฉัยตัดสินใจและสภาพท้องถิ่นเป็นองค์การสำคัญขององค์การนี้”

ร็อบสัน (Robson. 1953 : 574) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้อำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์การที่ปกครองตนเอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

คลาร์ก (Clark. 1972 : 87-89) ได้ให้ความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน่วยการปกครองที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ใด โดยเฉพาะและหน่วยงานปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

วิท (Wit. 1967 : 101-103) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือ กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนในการบริการท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลางโดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

มอนตากู (Mongtagu. 1984 : 574) ได้ให้ความหมาย การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่น ได้มีการเลือกตั้ง โดยอิสระเพื่อเลือกผู้มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้ โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้ หน่วยปกครองท้องถิ่นยังตั้งอยู่ภายใต้บังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้ กลายเป็นรัฐใหม่อิสระแต่อย่างใด

กล่าวโดยสรุป การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนที่
รัฐบาลให้อำนาจประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการบริหารจัดการกันอย่างอิสระแต่อยู่ภายใต้การ
ควบคุมโดยรัฐที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม
นโยบายของฝ่ายรัฐบาล

2. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ชวงค์ ฉายะบุตร (2539 : 13) ได้อธิบายความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น โดย
ยึดหลักการกระจายอำนาจการปกครองและสอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย
โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองมีความสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

2.1 การปกครองท้องถิ่นคือฐานรากของการปกครองระบอบประชาธิปไตย
(Basic democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครอง
ให้กับท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและวางแผนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่น

2.2 การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง
(Self government) ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของท้องถิ่นประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้
ถึงปัญหาอุปสรรคและช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง

2.3 การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญ
ของการกระจายอำนาจ เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางไม่สามารถสนองตอบ
ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะ
ท้องถิ่นนั้นๆ

2.4 การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรง
เป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

2.5 การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของ
ประเทศในอนาคต

2.6 การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบ
พึ่งตนเองทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ผู้ศึกษาสรุปได้เป็นสองด้าน คือ
ด้านการเมืองและการบริหาร กล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองเป็นการปูพื้นฐานของ
การปกครองระบอบประชาธิปไตยและการเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้น
เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วยตนเอง

ด้วยกลไกทางการบริหารต่างๆ ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการจัดการ

3. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2523 : 22) ได้อธิบายถึง การปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง สถานะตามกฎหมาย หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่อง การปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงว่าประเทศนั้นๆ มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

ประการที่สอง พื้นที่และระดับ มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของ หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการคือ ปังจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงมีเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของ หน่วยการปกครองออกเป็นสองระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก และ ขนาดใหญ่

ประการที่สาม การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจ หน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ นโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

ประการที่สี่ องค์กรรมนิติบุคคล จัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดคน โยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตาม โยบายนั้น

ประการที่ห้า การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการ เลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

ประการที่หก อิสระในการปกครองของตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเอง ในการปฏิบัติกิจการในการขอบเขตกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ

ประการที่เจ็ด งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บ ภาษีตามขอบเขตกฎหมายให้อำนาจการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุง ท้องถิ่นให้เจริญต่อไป

ประการที่แปด การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังต้องอยู่ใน การกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

จากองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นผู้ศึกษาสรุปได้ ดังนี้ การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานจากทฤษฎีการกระจายอำนาจ และ อุดมการณ์ประชาธิปไตย มีขอบเขตที่แน่ชัดมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเองและประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

4. ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

4.1 ลักษณะการปกครองท้องถิ่น แบ่งเป็น 4 ประการ คือ (คุณาวุฒิ ไชยคำภา, 2547 : 17)

4.1.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล หมายถึง การได้รับการรับรอง โดยกฎหมายของประเทศ มีอำนาจกอนิติกรรมสัมพันธ์ทางกฎหมายได้ และมีเจ้าหน้าที่งบประมาณ มีคณะผู้บริหารเป็นของตนเอง ทำหน้าที่บริหารงานตามกฎหมายกำหนด

4.1.2 ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งหัวใจของการปกครองท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น

4.1.3 มีอำนาจอิสระบางเรื่องในการบริหารกิจกรรมตามภารกิจที่กฎหมายกำหนดโดยไม่ต้องรอการสั่งการจากส่วนกลาง

4.1.4 มีอำนาจในการจัดหา และใช้จ่ายอย่างอิสระ หมายถึง การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อการบริหารกิจการงานขององค์กร เพื่อให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการบริหารงาน

5. การกระจายอำนาจกับการปกครองท้องถิ่น

แนวความคิดในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งยึดหลักการกระจายอำนาจนั้น วัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐในอันที่จะรักษาความมั่นคง และความผาสุกของประชาชน และสอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย ที่เน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่ดีถือว่าเป็นลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจก็คือ

5.1 การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมือง การปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์ อันพึงจะมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยอันจะนำมา

ซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในที่สุด ประชาชนจะมีโอกาสเลือกตั้งเข้าไปบริหารกิจการของท้องถิ่น นับได้ว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นจะได้ใช้ความสามารถบริหารงานท้องถิ่น เกิดความคุ้นเคยเกิดความชำนาญในการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชาติต่อไป

5.2 การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักปกครองตนเอง หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตยประการที่หนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองที่เกิดขึ้นจากเบื้องบน การปกครองตนเอง คือ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง นอกจากนี้จะได้รับการเลือกตั้งมาเพื่อรับผิดชอบการบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนผู้บริหารท้องถิ่น จึงมักต้องฟังเสียงประชาชนด้วยวิธีประชาธิปไตยต่างๆ เช่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนออกเสียงประชามติ ให้ประชาชนมีอำนาจถอดถอน ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนต่อท้องถิ่นประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรคและปัญหาและช่วยกันแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตน การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเองอย่างแท้จริง ก็คือ การกระจายอำนาจไปในระดับต่ำสุดอันเป็นรากแก้ว ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ความล้มเหลวของระบอบประชาธิปไตยมีหลายองค์ประกอบ แต่องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งก็คือ การวางรากฐานในท้องถิ่น (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 6)

5.3 การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการของการกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่นมีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแบ่งเบาภาระรัฐบาลกลางเนื่องจากความจำเป็นบางประการ ดังนี้ (ลิขิต ธีรเวคิน. 2548 : 13)

ประการแรก ภารกิจของรัฐบาลกลางมีอยู่กว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากงบประมาณที่เพิ่มขึ้นของแต่ละปีตามความเจริญเติบโตของบ้านเมือง

ประการที่สอง รัฐบาลกลางมีอาจจะดำเนินการในการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เพราะแต่ละท้องถิ่นมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือการจัดการบริหาร โครงการในท้องถิ่น โดยรูปแบบที่เหมือนกันย่อมไม่บังเกิดผลสูงสุด ท้องถิ่นย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจได้ดีกว่า ผู้ซึ่งไม่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่เหมาะสมที่จะแก้ปัญหที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้มากที่สุด

ประการที่สาม กิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะของท้องถิ่นนั้น ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่น และไม่เกี่ยวกับส่วนได้เสียต่อประเทศโดยส่วนรวมจึงเป็นการสมควรที่จะให้ประชาชนท้องถิ่นดำเนินการดังกล่าวเอง

ดังนั้น หากไม่มีองค์ประกอบขององค์กรท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลกลางจะต้องรับผิดชอบภาระการดำเนินการทุกอย่าง และไม่แน่ว่าจะสนองความต้องการของท้องถิ่นถูกจุดหรือไม่ รวมทั้งจะต้องดำเนินการเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ ไม่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นๆ หากได้จัดทำให้มีการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินการเองแล้ว ภาระของรัฐบาลกลางจะมีหน้าที่เพียงแต่ควบคุมดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้ท้องถิ่นมีมาตรการในการดำเนินการยิ่งขึ้น

การแบ่งเบาภาระทำให้รัฐบาลมีเวลาที่ดำเนินการในเรื่องที่สำคัญหรือโครงการใหญ่ๆ ระดับชาติที่มีผลประโยชน์ต่อส่วนรวม งานที่มอบหมายให้ท้องถิ่นทำให้รัฐบาลกลางมีความคล่องตัวมากขึ้น

5.4 การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการของการปกครองท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าระหว่างภูมิภาค ทรัพยากร ประชาชน ความต้องการและปัญหาอย่างแตกต่างกันออกไป การให้บริการหรือแก้ไขปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้รู้ปัญหาให้ถูกจุดและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนก็ต้องเป็นผู้รู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนเป็นอย่างดีการบริหารงานก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพไม่ต้องเสียเวลาเสนอขอเรื่องอนุมัติไปยังส่วนเหนือขึ้นไป ท้องถิ่นจะบริหารได้เสร็จในท้องถิ่นเองไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น

5.5 การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองบริหารของประเทศในอนาคตผู้นำองค์กรปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง ได้รับเลือกตั้ง การสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตนและฝึกฝนทักษะทางการเมืองบริหารในท้องถิ่นอีกด้วย

5.6 การปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทพึ่งตนเอง การปกครองท้องถิ่นโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดำเนินงานพัฒนาชนบท ที่ผ่านมามีอุปสรรคสำคัญอันหนึ่งก็คือ การที่ส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ซึ่งการพัฒนาชนบทที่สัมฤทธิ์ผลนั้น จะต้องมาจากการริเริ่มช่วยเหลือตนเองของท้องถิ่น ทำให้ความร่วมมือร่วมแรงกันซึ่งโดยอาศัยโครงสร้างความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง ซึ่งต้องจากการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง มิเช่นนั้นแล้วการพัฒนาชนบทจะเป็นลักษณะหยิบยื่นให้ แทนที่จะเป็นผลดีต่อท้องถิ่น กลับกลายเป็นการสร้างปัญหา กล่าวคือ เป็นการสร้างการพัฒนาแบบพึ่งพาไม่ยอมช่วยตัวเอง

อันเป็นทางลัดต่อการพัฒนาประชาธิปไตย การกระจายอำนาจทำให้เกิดลักษณะการพึ่งพาตนเอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยได้ (ลิจิต ชีรเวคิน. 2548 : 4)

ในการศึกษาการปกครองท้องถิ่น ซึ่งยึดหลักการกระจายอำนาจมีทฤษฎีและรูปแบบมากมาย การทำการศึกษาในระดับแคบๆ จะไม่ใช่เรื่องง่ายแต่กระนั้นก็ตามสิ่งที่ไม่ควรขาด ก็คือ แนวความคิดพื้นฐานในการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นการมองในด้านการจัดระเบียบการปกครองหรือใช้อำนาจในการปกครองบริหารประเทศนั่นเอง แม้ว่าความหมายของการปกครองท้องถิ่นจะมีมากมาย แต่ก็หนีไม่พ้นแนวความคิดพื้นฐาน และเรื่องของการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นซึ่งนำมาสู่องค์ประกอบท้องถิ่นโดยทั่วไป ซึ่งจะเป็นตัวชี้และวิเคราะห์ว่าการปกครองที่ดำเนินการอยู่นั้นจัดว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นหรือไม่ แต่การกระจายอำนาจ ดังกล่าวนั้นมีข้อพึงระวังและได้กลายเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ซึ่งมีอยู่หลายประการ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของขอบเขตการกระจายอำนาจ และการคำนึงถึงระดับความรู้ความสามารถของประชาชน ซึ่งเป็นปัญหาที่ถกเถียงถึงความพร้อมของประชาชนต่อการปกครองตนเองมาโดยตลอดจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน

1. ความหมายของการบริหาร

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2540 : 2 -3) ได้รวบรวมความหมายของการบริหารมี ดังนี้ ขอบ กาญจนประการ กล่าวว่า “การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคล ตั้งแต่ 2 คนคนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันฉะนั้นคำว่าบริหารงานนี้จึงใช้กันกับการแสดงให้เห็น ในลักษณะการบริหารแต่ละประเภทได้เสมอแล้วแต่กรณีไป แต่ถ้าเป็นการทำงานโดยบุคคลเดียว เราเรียกว่า เป็นการทำงานเฉยๆ เท่านั้น ”

ฮารอลด์ คูนซ์ (Harold Koonntz) ได้ให้ความหมาย “การบริหาร คือ การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดให้ไว้ โดยการอาศัยปัจจัยทั้งหลายได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นต้น อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานนั้น”

ปีเตอร์ เอฟ ดร็คเกอร์ (Peter F Drucker) ได้ให้ความหมายเชิงพฤติกรรมว่า “การบริหาร คือศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น”

สมพงษ์ เกษมสิน (2535 : 18 ; อ้างถึงใน ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. 2540 : 4) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหาร

(Administrative resource) มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ”

กล่าวโดยสรุป จากความหมายของการบริหารที่ได้นำเสนอไว้จะเห็นได้ว่าการบริหารมีลักษณะ ดังนี้ การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์ การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบ การบริหารมีลักษณะดำเนินการเป็นกระบวนการใหม่ และการบริหารเป็นการดำเนินงานร่วมมือกัน ดำเนินการอย่างมีเหตุผล (Rational) ทรัพยากรบริหาร

2. องค์ประกอบของการบริหาร

2.1 องค์ประกอบการบริหารที่มีประสิทธิภาพ 7 ประการ ที่เรียกว่า POSDCoRB Model ประกอบด้วย (Gulick and Urwick. 1993 : 54)

2.1.1 การวางแผน (Planning : P) คือเป็นการกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร โดยมีการเตรียมทรัพยากรบริหาร การกำหนดเป้าหมายและวิธีปฏิบัติไว้ล่วงหน้า

2.1.2 การจัดองค์การ (Organizing : O) คือการจัดส่วนขององค์การการจัดระเบียบเกี่ยวกับตัวคน การแบ่งงานกันทำ การปกครองบังคับบัญชา การควบคุมและการปรับปรุง กลไกการบริหารและการจัดการ

2.1.3 การบริหารงานบุคคล (Staffing : S) คือการจัดหาบุคคลมาปฏิบัติงานตามที่วางไว้รวมทั้งการบำรุงรักษา และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพที่สูง

2.1.4 การอำนวยการ (Directing : D) คือการควบคุม กำกับ ดูแล การวินิจฉัยสั่งการให้ดำเนินการตามวิธีกำหนดขึ้น และการเร่งรัดงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

2.1.5 การประสานงาน (Coordinating : Co) คือการติดต่อแสวงหาความร่วมมือการจัดระเบียบวิธีการและกลไกการบริหารต่างๆ ให้สอดคล้องกันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2.1.6 การรายงาน (Reporting : R) เป็นระบบและขั้นตอนการรายงานผลการปฏิบัติงานการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบ และใช้ประโยชน์จากระบบรายงานในการดำเนินการพัฒนาต่างๆ

2.1.7 การจัดสรรงบประมาณ (Budgetting : B) คือ การปฏิบัติด้านการเงินรายได้รายจ่ายหรือการกำหนดการจัดหา และแหล่งรายได้ต่างๆ ในการดำเนินการ

2.2 องค์ประกอบของหลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพ 5 ประการ ประกอบด้วย (ธงชัย สันติวงษ์. 2539 : 11-13)

2.2.1 การวางแผน (Planning) หมายถึงการกำหนดแผนและวิธีการปฏิบัติไว้เป็นการล่วงหน้าเพื่อผลสำเร็จตามที่ต้องการผลดีของการวางแผนจะช่วยป้องกันปัญหามากกว่าการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

2.2.2 การจัดองค์การ (Organizing) คือ การพัฒนาระบบงานเพื่อให้งานต่างๆสามารถดำเนินงานไปโดยมีการประสานงานกันเป็นอย่างดี ประกอบด้วยการกำหนดตำแหน่งงานหน่วย/แผนก การมอบหน้าที่ และการจัดระเบียบการปฏิบัติต่างๆ ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพสะดวกและราบรื่น

2.2.3 การจัดสรรคนเข้าทำงาน (Staffing) เป็นความพยายามในการจัดคนที่มีความรู้ ความสามารถที่พร้อมอาจจะปฏิบัติงานตามแผนงาน และองค์การที่กำหนดไว้ที่ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การคัดเลือก การปฐมนิเทศ การอบรมและการพัฒนา และการประเมินผลต่างๆ เพื่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่บุคลากร

2.2.4 การสั่งการ (Directing) คือการชักนำและช่วยเหลือให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานของตนอย่างดีโดยอาศัยวิธีการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี

2.2.5 การควบคุม (Controlling) เป็นกิจกรรมที่จะให้แน่ใจว่าการกระทำต่างๆ เป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ซึ่งจำเป็นต้องมีการวัดผลงานที่ให้ทำไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

3. ทรัพยากรบริหาร

ทรัพยากรบริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหาร และปัจจัยที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ 4 M ,s การที่จัดว่าปัจจัยทั้ง 4 เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหาร (สมพงษ์ เกษมสิน. 2531 : 7 – 9 ; อ้างถึงใน ถวิล จันทรชนะ. 2534 : 4)

3.1 ด้านบุคลากร คนหรือบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหาร หน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพ หรือบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญและมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่จะได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ นับตั้งแต่การสรรหา การฝึกอบรมเพื่อยกระดับความสามารของบุคลากร รวมถึงวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพอีกด้วย

3.2 ด้านงบประมาณ งบประมาณ หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จที่แสดงออกในรูปของตัวเงินที่ต้องใช้จ่ายในการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งด้านงบประมาณมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานเพราะงบประมาณเป็นแผนสำหรับอนาคต โดยหลักการแล้วการบริหารงบประมาณนั้น รวมถึงการจัดทำงบประมาณประจำปี จัดทำงบประมาณเพิ่มเติม การจัดทำแผนการใช้งบประมาณ การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ การของบประมาณฉุกเฉิน และการประเมินผลการใช้งบประมาณ

3.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ การบริหารงานด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการดำเนินการที่ครอบคลุมถึงการศึกษาที่ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ การสำรวจ การรับรู้ความจำเป็นในการใช้ การให้บริการ รวมถึงการเก็บบำรุงรักษา

3.4 ด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่เป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีการร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจกันในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การบริหารเป็นกิจกรรมที่เริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชาสั่งการ การประสานงาน รวมถึงการควบคุมซึ่งในแต่ละหน้าที่ดังกล่าวอาจมีรายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไป ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะและจุดมุ่งหมายขององค์การ เช่น ถ้าเป็นองค์การของรัฐก็จะเน้นในเรื่องการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ถ้าเป็นองค์การเอกชนจะมีเรื่องของกำไรเข้ามาเป็นส่วนสำคัญอีกด้วย

จากความหมายของการบริหารที่นักวิชาการหลายๆ ท่าน ได้ให้ไว้ข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรบริหารที่เหมาะสม

4. หลักการบริหารท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างก็มีหลักเกณฑ์สำคัญคล้ายคลึงกัน ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของประชาชน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดการเป็นองค์กร มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนได้เลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน

ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่ต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลหามิได้เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่มีรัฐทำให้เกิดขึ้น

คลาร์ก (Clark, 1972 : 12) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึงหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยตั้งอยู่ในการควบคุมของรัฐบาลกลาง

โฮลโลเวย์ (Holloway, 1951 : 101 -103) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงองค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอนมีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับเลือกตั้งจากประชาชน

ดังนั้น การบริหารท้องถิ่นอาจสรุปได้ว่าการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นบริหารจัดการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้บริหารท้องถิ่น การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไทยใช้หลักการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง (Centralization) ขณะเดียวกันมีการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) ให้แก่ราชการส่วนภูมิภาคในการบริหารราชการในฐานะของผู้แทนของส่วนกลาง และมีการกระจายอำนาจ (Decentralization) ให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นด้วย ความสัมพันธ์ของรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย จะเป็นไปในลักษณะควบคุมและกำกับดูแลเป็นหลัก

แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระทางด้านการบริหารการคลัง ย่อมทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการดำเนินการบริหารและวินิจฉัยงานในท้องถิ่นได้ตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะด้านการบริหารงานคลัง ซึ่งอยู่ในขอบข่ายที่รัฐบาลกลางได้มอบอำนาจไว้ให้ การที่ท้องถิ่นสามารถกำหนดรายได้ขึ้นมามองนั้นจะเป็นเครื่องฐานะการคลังของท้องถิ่น และจะช่วยลดภาระผูกพันที่ท้องถิ่นต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ยิ่งรัฐบาลกลางช่วยเงินอุดหนุนองค์กรปกครองท้องถิ่นน้อยเท่าใด ท้องถิ่นก็จะมีอิสระในการดำเนินงานภายใต้ขอบเขตที่กำหนดให้ตามกฎหมายมากขึ้นเท่านั้น (ไพบูลย์ ช่างเรียน, 2528 : 10)

การที่จะพิจารณาว่ารัฐบาลได้กระจายอำนาจแก่ท้องถิ่นมากน้อยเพียงใดนั้น นอกจากเราจะพิจารณาถึงการกระจายอำนาจทางการปกครองให้แก่รัฐบาลท้องถิ่นแล้ว เราจำเป็นต้องพิจารณาถึงขอบเขตของการกระจายอำนาจทางการคลังควบคู่กันไปด้วย ทั้งนี้เพราะการที่จะให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นให้เหมาะสมหรือเพียงพอกับเหตุการณ์นั้นการมอบอำนาจทางการเงินเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อให้

องค์กรของประชาชนในท้องถิ่นนั้นได้มีงานที่จะทำอย่างมีความหมายและมีกำลังพอที่จะมีความสามารถในการทำงานเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาโดยทั่วๆ ไปได้ การปกครองท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐเพื่อให้ประชาชนได้มีอิสระในการปกครองตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินกิจการในหน้าที่ความรับผิดชอบซึ่งได้รับมอบหมาย รัฐบาลให้สำเร็จลุล่วงไปได้หรือไม่ขึ้นในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องการเงินหรืองบประมาณดำเนินการเมื่อความจำเป็นที่จะต้องการเงินหรืองบประมาณแล้ว หลักการปกครองตนเองซึ่งเป็นกรรมวิธีของการกระจายอำนาจทางการปกครอง รัฐบาลก็จะต้องกระจายอำนาจหรือให้อำนาจแก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมามีอำนาจในด้านการคลังอยู่บ้าง เช่น อำนาจในการจัดหารายได้หรืออำนาจในการจัดหางบประมาณของตนเอง (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2523 : 11)

จากแนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่นข้างต้น สรุปได้ว่า ท้องถิ่นมีอิสระทางด้านการบริหารงานคลัง ท้องถิ่นสามารถกำหนดรายได้ขึ้นมาเองได้ มีอำนาจในการจัดหารายได้หรือในการจัดงบประมาณของตนเองและเป็นการปลดภาระผูกพันกับรัฐบาลที่ท้องถิ่นต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาล แต่การดำเนินงานจะต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมายที่รัฐบาลกำหนดไว้

1. ความหมายของการคลังท้องถิ่น

การคลังท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการในการจัดการอันหนึ่งที่เป็นกลไกที่สำคัญในการบริหารงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการคลังท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมากที่จะช่วยให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้าและสามารถให้บริการแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้ดี

การบริหารงานคลัง โดยทั่วไป (Financial administration) มีความหมายครอบคลุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้าง การบัญชีและการตรวจสอบบัญชี ซึ่งความหมายของการคลังท้องถิ่นก็มีลักษณะใกล้เคียงกัน

ในการดำเนินงานของท้องถิ่น ท้องถิ่นจะต้องมีรายได้ซึ่งรายได้หลักของท้องถิ่นจัดเก็บเองมีน้อยจึงทำให้ท้องถิ่นต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางมาใช้จ่ายในกิจการต่างๆ ที่ท้องถิ่นจะทำ ทั้งนี้เพื่อให้ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้าและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงมีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น (Local finance) ไว้ดังนี้

ประธาน คณะทศศึกษากร (2535 : 85) กล่าวว่า การคลังท้องถิ่น หมายถึง การจัดหา รายได้ กำหนดรายจ่าย การจัดทำงบประมาณการจัดซื้อวัสดุและการจ้าง การบัญชีและการ ตรวจสอบบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จรัส สุวรรณมาลา (2545 : 2) ได้ให้ความหมายการคลังท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การระดม “ปัจจัยการผลิต” มาใช้ในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งในยุค ก่อนมีการระดมกำลังแรงงานคน สิ่งของ ทรัพย์สิน ที่ดิน มาใช้ทำกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ในชุมชน แต่ในยุคนี้จะมุ่งเน้นการหา “รายได้” ที่เป็นตัวเงินมาใช้จ่ายในการจัดบริการเป็นหลัก

พรชัย รัชมีแพทย (2541 : 214) อำนวยการคลังของท้องถิ่น หมายถึง อำนาจที่ กฎหมายกำหนดให้ท้องถิ่นหารายได้และใช้จ่ายรายได้นั้น เพื่อจัดทำบริการสาธารณะตามความ ต้องการของราษฎรในท้องถิ่น ท้องถิ่นจะกำหนดรายได้รายจ่ายเอง โดยไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ อำนาจไว้มิได้

ไพบุลย์ ช่างเรียน (2528 : 13) การคลังท้องถิ่น หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับการ เงินของท้องถิ่น ในด้านการแสวงหาแหล่งที่มาของรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การ จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในกิจการที่จำเป็น รวมถึงการจัดการเกี่ยวกับหนี้สินเงินกู้ต่างๆ การบริหารด้านการตรวจสอบบัญชี และการลงบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น การพิจารณาในเรื่องการคลังท้องถิ่นจึงต้องพิจารณาให้ครอบคลุมไปถึงเรื่องแหล่งที่มาของ รายได้ การกำหนดประเภทของรายจ่ายและกระบวนการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

ดังนั้น สรุปได้ว่าการคลังท้องถิ่น คือ การบริหาร การจัดการเกี่ยวกับการเงินของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านการจัดหารายได้ รายจ่าย กระบวนการงบประมาณ การ ก่อหนี้การจัดสรรงบประมาณ การควบคุมการใช้จ่าย และการบริหารงานคลังโดยที่รัฐบาล กลางได้มอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มี อำนาจในการดำเนินการซึ่งเป็นอำนาจตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีงบประมาณ ในการจัดทำกิจการสาธารณะ/โครงการเพื่อประโยชน์และความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่น

2. ความสำคัญของการคลังท้องถิ่น

การคลังนับว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติภารกิจเพื่อให้บริการแก่ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย เนื่องจากจะต้องมีการจัดหารายได้และใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดตาม

เจตนาารมณั หรือความต้องการของท้องถิ่น การที่ดำเนินกิจกรรมในท้องถิ่นให้ได้ดึ้น
 ย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงานคลังที่ดีเป็นสำคัญ ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที
 และความรับผิดชอบมากขึ้นทุกขณะ จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องใช้
 จ่ายเงินจำนวนมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนตามสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ
 และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การคลังจึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้
 สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเจริญก้าวหน้าและมี
 ความสามารถในการรับใช้ประชาชนในท้องถิ่นได้มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการมี
 รายได้ของท้องถิ่นเป็นสำคัญ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้น้อยมีฐานะการคลังไม่ดี
 และต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลตลอด ก็จะทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกควบคุมจาก
 ส่วนกลางมากขึ้นเท่านั้น ทำให้อำนาจในการปกครองตนเองลดน้อยลง ในทางกลับกันหาก
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายไ้ได้มากและมีฐานะทางการคลังดีก็ทำให้การควบคุมจาก
 ส่วนกลางน้อยลงตามไปด้วย (พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. 2550 : 258)

จะเห็นได้ว่า การคลังของท้องถิ่นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดหารายได้ และ

กำหนดการใช้จ่ายการบริหารงานคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การคลังท้องถิ่นจึงมี
 ความสำคัญยิ่งในการที่จะช่วยให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารงาน
 ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเจริญก้าวหน้าและมีความสามารถ
 บริการอำนวยความสะดวกและความผาสุกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้มากนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการ
 การมีรายได้เพียงพอแก่การทำนุบำรุงท้องถิ่นว่ามีมากน้อยเพียงใด ประกอบกับการบริหารงาน
 คลังของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากเพียงใด หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีรายได้น้อย
 และฐานะการคลังยังไม่ดีแล้วก็ไม่พ้นที่จะต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เมื่อเป็นเช่นนั้นก็
 จำเป็นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องถูกควบคุมจากส่วนกลางมากขึ้นตามจำนวนเงินที่
 ได้รับการอุดหนุน ดังนั้นการที่้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นถูกควบคุมจากส่วนกลางมากขึ้น
 เท่าใด ย่อมทำให้สิทธิหรืออำนาจการปกครองตนเองมีน้อยลงและส่งผลให้ขาดความคิดริเริ่มที่
 จะปรับปรุงท้องถิ่นของตนเองให้เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง และ สำนักงาน

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2543 : 33) กล่าวว่า ราชการส่วนท้องถิ่นใน
 ประเทศไทย อัน ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และ
 องค์การบริหารส่วนตำบล มีกระบวนการบริหารที่เกี่ยวกับการจัดเก็บและการจัดหารายได้ และ
 การใช้จ่ายเงินของท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ของการคลังท้องถิ่น ดังนี้

การจัดทำแผนพัฒนา ทั้งระยะสั้นประจำปี และระยะยาว 5 ปี เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการบริหารงาน และการจัดทำแผนพัฒนาประจำปีนี้ นำไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเป็นการวางแผนการจัดการและการใช้จ่ายเงินในปีนั้นๆ โดยมีการประมาณการรายรับที่คาดว่าจะได้รับ และประมาณการรายจ่ายที่จะดำเนินการภายในวงเงินงบประมาณการรายรับที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ โครงการที่กำหนดในงบประมาณรายจ่ายจะเป็นโครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาประจำปี ซึ่งเป็นการสอดคล้องประสานระหว่างการวางแผนกับการจัดทำงบประมาณ เพื่อให้การบริหารงานของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดเก็บและการจัดหารายได้ ตามกฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งที่ท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บเอง และได้รับจัดสรรจากหน่วยงานอื่น เพื่อนำไปใช้จ่ายต่อไป เมื่อมีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายแล้ว

การจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดหาพัสดุ และการเบิกจ่ายเงิน ตามโครงการต่างๆ ที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่าย เมื่อท้องถิ่นมีรายได้

การบันทึกระบบบัญชี ทางด้านรายรับ – จ่ายเงิน ซึ่งจะแสดงให้เห็นทราบถึงสถานะทางการเงินการคลังท้องถิ่นว่าเป็นอย่างไร มีรายรับเท่าใด เพียงพอที่จะเบิกจ่ายตามงบประมาณรายจ่ายได้หรือไม่ ซึ่งเป็นการช่วยผู้บริหารในการตรวจสอบ และการควบคุมการบริหารงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

การตรวจสอบการคลัง เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดกรณีบกพร่องหรือทุจริตและนำไปสู่การปรับปรุงและแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป ในแต่ละขั้นตอน

3. การบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 3 งาน ได้แก่ งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ และงานพัฒนารายได้

3.1 งานการเงินและบัญชี ประกอบด้วย

3.1.1 การเงินและบัญชี

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548 และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดรายละเอียดการรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ให้นำส่งเป็นเงินรายได้ทั้งหมด ห้ามกันไว้เป็นเงินฝากหรือเงินนอกงบประมาณ ยกเว้นกรณี ดังต่อไปนี้

กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นฯ

เงินอุดหนุนเฉพาะกิจเงินกู้ยืมขาดเงินสะสม และเงินอุดหนุนจากกระทรวง ทบวง กรม

เงินที่มีผู้อุทิศให้กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะ หรือเงินรายได้ที่จัดหาขึ้นเพื่อใช้จ่ายอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยไม่ใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ หากมีเงินคงเหลือหรือหมดความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายจึงนำส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การรับเงินให้รับเงินสด หรือหากรับเป็นเช็ค ครีฟ หรือตราสารอย่างอื่นให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การรับเงินเป็นเช็ค หรือตัวแลกเงินของกรมการปกครอง ดังนี้ ประเภทของเช็คหรือตัวแลกเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับได้แก่

1) เช็คให้ใช้ 5 ประเภท คือ

- 1.1) เช็คธนาคารแห่งประเทศไทย หรือ
- 1.2) เช็คที่มีธนาคารค้ำประกัน หรือ
- 1.3) เช็คที่ธนาคารเซ็นสั่งจ่าย หรือ
- 1.4) เงินที่ธนาคารรับรองหลังเช็ค หรือ
- 1.5) เช็คที่ผู้ขอใช้เช็คเซ็นสั่งจ่ายและใช้ชำระโดยตรง

2) ตัวแลกเงินให้ใช้เฉพาะตัวแลกเงินที่ธนาคารเป็นผู้สั่งจ่าย (ครีฟต์)

3) เช็คหรือตัวแลกเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับได้ต้องมีรายการ ดังนี้

3.1) เช็คต้องมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 988 แห่งประมวล

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ

- 3.1.1) คำบอกชื่อว่าเช็ค
- 3.1.2) คำสั่งอันปราศจากเงื่อนไขให้ใช้เงินเป็นจำนวนแน่นอน
- 3.1.3) ชื่อ หรือยี่ห้อ และสำนักของธนาคาร
- 3.1.4) ชื่อหรือยี่ห้อของผู้รับเงินหรือคำจดแจ้งว่าให้ใช้เงินแก่ผู้ถือ
- 3.1.5) สถานที่ใช้เงิน

3.1.6) วันและสถานที่ออกเช็ค

3.1.7) ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย

3.2) ตัวแลกเงินต้องมีรายการครบถ้วนตามมาตรา 909 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

3.2.1) คำบอกชื่อว่าเป็นตัวแลกเงิน

3.2.2) คำสั่งอันปราศจากเงื่อนไขจ่ายเงินเป็นจำนวนแน่นอน

3.2.3) ชื่อ หรือยี่ห้อผู้จ่าย

3.2.4) วันถึงกำหนดใช้เงิน

3.2.5) สถานที่ใช้เงิน

3.2.6) ชื่อ หรือยี่ห้อผู้รับเงิน หรือคำจดแจ้งว่าให้ใช้เงินแก่ผู้ถือ

3.2.7) วัน และสถานที่ออกตัวแลกเงิน

3.2.8) ลายมือชื่อผู้สั่งจ่าย

3.3) เช็คหรือตัวแลกเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถรับไว้ได้ต้องมีลักษณะ และรายละเอียดตามเงื่อนไขและข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้เช็ค หรือตัวแลกเงิน ดังนี้

3.3.1) เป็นเช็คลงวันที่ที่ใช้ในวันชำระต่อเจ้าหน้าที่ หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน 15 วัน สำหรับเช็คประเภท ก. ข. ค. ง. หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน 7 วัน สำหรับเช็คประเภท จ. ห้ามใช้เช็คลงวันที่ล่วงหน้าหรือตัวแลกเงินลงวันที่ที่ใช้ตัวแลกเงินนั้นชำระต่อเจ้าหน้าที่ หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน 30 วัน

3.3.2) เป็นเช็คหรือตัวแลกเงิน ชิดคร่อมสั่งจ่ายให้แก่ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....” และชิดมาคำว่า “ผู้ถือ” และหรือ “ตามคำสั่ง”

3.3.3) ต้องไม่ใช่เช็คหรือตัวแลกเงิน โอนสลักหลัง

3.3.4) เช็คหรือตัวแลกเงิน ต้องเรียกเก็บเงินได้เต็มจำนวนเงินที่ลงไว้ในเช็คหรือตัวแลกเงิน หากจะต้องเสียค่าธรรมเนียม หรือ ค่าบริการอื่นใด เกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินตามเช็คหรือตัวแลกเงินนั้น ผู้ขอใช้เช็คหรือตัวแลกเงินจะต้องเป็นผู้ชำระ

3.3.5) เช็คตัวแลกเงินฉบับหนึ่งจะใช้ชำระเงินประเภทเดียวหรือหลายประเภทก็ได้

3.3.6) ห้ามรับเช็คหรือตัวรับเงินจำนวนสูงกว่ารายการที่ต้องชำระ

3.3.7) เช็คประเภท จ. ที่จะใช้วันนั้นต้องเป็นเช็คที่ผู้ใช้เซ็นสั่งจ่ายเอง

3.3.8) ผู้ที่ประสงค์จะใช้เช็คประเภท ข. ต้องยื่นหนังสือแสดง ความจำนององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แสดงข้อความเกี่ยวกับชื่อสถานที่รับเงิน ชื่อธนาคาร ที่ขอใช้เช็คชื่อธนาคารค่าประกัน วงเงินและระยะเวลาค่าประกัน ชื่อผู้เซ็นสั่งจ่ายในเช็ค นอกจากนี้ต้องให้ธนาคารที่ค่าประกันทำหนังสือสัญญาค่าประกันไว้กับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พร้อมทั้งให้ธนาคารส่งบัตรตัวอย่างลายมือชื่อผู้เซ็นสั่งจ่ายในเช็คแก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น 1 ฉบับ

3.3.9) การใช้เช็คที่ผู้ขอใช้เช็คเซ็นสั่งจ่าย และใช้ชำระโดยตรง จะใช้ได้เฉพาะกรณีที่ผู้ใช้เช็คเปิดบัญชีเงินฝากไว้ธนาคารซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นตั้งอยู่เท่านั้น และผู้เช็ครายหนึ่งๆ ให้ใช้ได้ไม่เกิน 50,000-บาท เว้นแต่ในกรณีที่ผู้สั่ง จ่ายเช็คเป็นองค์การของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบริษัทที่ รัฐบาลถือหุ้น หรือผู้สั่งจ่ายเช็คเป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีฐานะทางการเงินดีมีฐานะมีชื่อเสียง เชื่อถือได้ และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้รับเช็คได้พิจารณาด้วยความรอบคอบเป็นการ เฉพาะรายแล้วไม่เคยปรากฏว่าเคยใช้เช็คไม่มีเงิน จึงจะสามารถรับเช็คเกิน 50,000 บาทได้

3.4) การรับเงินเป็นเช็คให้ผู้ดำเนินการและปฏิบัติเกี่ยวกับการรับ เช็คหรือตัวแลกเงิน ดังนี้

3.4.1) ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับเช็คตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ของเช็คหรือตัวแลกเงินที่ได้รับว่ามีรายการ เงื่อนไข และข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการใช้เช็คหรือตัว แลกเงินหรือไม่เมื่อถูกต้องครบถ้วนแล้วจึงรับไว้ กรณีมีข้อสงสัยใดๆ ให้รับผิดชอบสอบถาม ข้อเท็จจริงจากธนาคารที่ปรากฏในเช็คหรือตัวแลกเงินในทันที ก่อนที่จะรับเช็คหรือตัวแลก เงินนั้น ในกรณีที่ได้รับเช็คที่มีธนาคารค่าประกัน ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายใน เช็คนั้นกับบัตรตัวอย่างลายมือชื่อที่ได้จากธนาคาร และเงื่อนไขในหนังสือสัญญาค่าประกันด้วย ในกรณีที่ได้รับเช็คที่มีธนาคารค่าประกัน ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายในเช็คนั้น กับบัตรตัวอย่างลายมือชื่อที่ได้รับจากธนาคาร และเงื่อนไขในหนังสือสัญญาค่าประกันด้วย

3.4.2) ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับในหรือตัวแลก บันทึกใบเสร็จรับเงิน และต้นขั้วว่าใบเสร็จรับเงินฉบับนี้จะสมบูรณ์ต่อเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....ได้ เรียกเก็บเงินตามที่เช็คหรือตัวแลกเงินได้ครบถ้วนแล้ว แล้วลงชื่อและวัน เดือน ปี กำกับไว้

3.4.3) ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับเช็คประทับตรา ซึ่งปรากฏรายละเอียด เกี่ยวกับผู้ใช้เช็ค ชื่อ ที่อยู่ เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร และเลขทะเบียนการค้า (ถ้ามี) ทางด้านหลัง ของเช็คชุดพร้อมการกรอกรายละเอียดดังกล่าว

3.5) การปฏิบัติเกี่ยวกับเช็คตัดช่อง ให้ดำเนินการ ดังนี้

3.5.1) เมื่อได้รับเช็คตัดช่อง ให้มีหนังสือแจ้งผู้ใช้เช็คให้นำเงินสดหรือตั๋วแลกเงินที่ธนาคารสั่งจ่าย หรือเช็คธนาคารสั่งจ่ายหรือเช็คฉบับที่มีใช้เช็คฉบับใหม่ที่มีใช้เช็คที่ผู้ขอใช้เซ็นสั่งจ่าย และให้ชำระโดยตรงตามจำนวนตามเช็คตัดช่องนั้นมาชำระแทนกรณีเรียกเก็บเงินตามเช็คตัดช่องไม่ได้ ห้ามรับเช็คต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

3.5.2) ในกรณีเช็คของผู้ใดตัดช่องและยังเรียกเก็บเงินไม่ได้ ห้ามรับเช็คที่ผู้ขอใช้เซ็นสั่งจ่ายหรือเช็คฉบับใหม่ที่มีใช้เช็คที่ผู้ขอใช้เซ็นสั่งจ่ายและใช้ชำระโดยตรงฉบับใหม่ จนกว่าจะเรียกเก็บเงินตามเช็คฉบับนั้น ได้ครบถ้วน และในกรณีเช็คของผู้ใดตัดช่องเกินกว่า 2 ครั้งขึ้นไป ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหารท้องถิ่น ที่จะพิจารณางดรับเช็คของผู้นั้นในคราวต่อไป

3.5.3) เมื่อรับชำระเงินทุกประเภท จะต้องออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ ผู้มาชำระทุกครั้งและให้ใช้เป็นใบเสร็จเล่มเดียวกันรับเงินทุกประเภทวันแต่เงินที่มีการรับชำระเป็นประจำและมีจำนวนมากกราย สามารถแยกเล่มใบเสร็จรับเงินเล่มหนึ่งสำหรับรับชำระเงินประเภทนั้น ได้ ยกเว้น กรณีต่อไปนี้ไม่ต้องออกใบเสร็จรับเงิน

การจำหน่ายตั๋วรถ เช่น ตั๋วโดยสาร ตั๋วตลาด หรือการเก็บรับเงิน ค่าธรรมเนียมที่มีเอกสารรับและมีการควบคุมจำนวนรับจ่ายเช่นเดียวกับใบเสร็จรับเงิน

การรับเงินตามฎีกาเบิกเงินจากหน่วยงานคลัง

3.6) การออกใบเสร็จรับเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีรายละเอียดการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ ดังนี้

3.6.1) สาระสำคัญของใบเสร็จรับเงิน อย่างน้อยประกอบด้วย รายการต่างๆ ต่อไปนี้

3.6.1.1) ตราเครื่องหมายและชื่อขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.6.1.2) เล่มที่และเลขของใบเสร็จรับเงิน โดยให้พิมพ์หมายเลขกำกับเล่มและหมายเลขที่ใบเสร็จรับเงิน เรียงกันไปทุกฉบับ

3.6.1.3) ที่ทำการหรือสำนักงานที่ออกใบเสร็จรับเงิน

3.6.1.4) วันเดือน ปี ที่รับเงิน

3.6.1.5) ชื่อและชื่อสกุลของบุคคลผู้ชำระเงิน

3.6.1.6) รายการแสดงการรับเงินโดยระบุว่ารับชำระเงิน
ค่าอะไร

3.6.1.7) จำนวนเงินที่รับชำระทั้งตัวอักษร

3.6.1.8) ข้อความระบุว่าได้มีการรับเงินไว้เป็นการถูกต้องแล้ว

3.6.1.9) ลายมือชื่อพร้อมชื่อในวงเล็บ และตำแหน่งผู้รับเงิน
กำกับอย่างน้อยหนึ่งคน

3.6.1.10) สำเนาเย็บติดไว้กับเล่มอย่างน้อยหนึ่งฉบับ
สำหรับใบเสร็จทุก

3.6.2) ใบเสร็จรับเงินห้ามขาด ลบ แก้ไข เพิ่มเติม จำนวนเงิน
หรือชื่อรับเงินหากลงเงินหากรายการรับเงินผิดพลาด ก็ให้ขีดฆ่าจำนวนเงินและเขียนใหม่ทั้ง
จำนวนแล้วลงลายมือชื่อกำกับ หรือขีดฆ่าเลิกใช้ทั้งฉบับ และให้ติดไว้กับสำเนาใบเสร็จรับเงิน
เล่มใหม่ แล้วออกใบเสร็จรับเงินฉบับใหม่

3.6.3) หน่วยงานคลังต้องจัดทำทะเบียนคุมใบเสร็จรับเงินเพื่อ
ทราบและตรวจสอบจำนวนที่จัดพิมพ์ และรายละเอียดการส่งมอบให้หน่วยงานต่างๆ ให้
เหมาะสมตามความจำเป็นในการใช้งาน รวมถึงให้มีหลักฐานการส่งมอบใบเสร็จรับเงิน

3.6.4) เมื่อไม่มีความจำเป็นต้องใช้ใบเสร็จรับเงินเล่มใด ให้
ส่งคืนหน่วยงานที่จ่ายใบ – เสร็จโดยเร็ว

3.6.5) ใบเสร็จรับเงินแต่ละเล่มให้ใช้ภายในปีงบประมาณแต่ละ
ปีเท่านั้น เมื่อสิ้นปีงบประมาณให้หน่วยงานที่รับผิดชอบใบเสร็จไปดำเนินการจัดเก็บเงิน รายงาน
รายละเอียดจำนวนที่ใช้ไปและให้หัวหน้าหน่วยงานคลังรวบรวมเสนอผ่านปลัดองค์ปกครอง
ส่วนท้องถิ่น รายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบ และเก็บรักษาไว้ให้ผู้มีอำนาจตรวจสอบต่อไป

3.7) การรับเงินให้หน่วยงานคลัง บันทึกที่ได้รับในบัญชีเงินสด
หรือบัญชีเงินฝากธนาคาร ภายในวันที่ได้รับเงินนั้น โดยแสดงให้เห็นทราบว่าได้รับเงินตามฎีกา
ใบเสร็จรับเงินหรือเอกสารอื่น เล่มใด เลขที่ใด จำนวนเท่าใด จำนวนเท่าใด และถ้ามีการรับเงิน
ภายหลังกำหนดเวลาปิดบัญชีสำหรับวันนั้นแล้วให้บันทึกการรับเงินนั้นในบัญชีดังกล่าวในวัน
ทำการถัดไป

3.8) เมื่อสิ้นเวลารับเงินให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระ
เงินที่ได้รับพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงิน และออกเอกสารอื่นจัดเก็บในวันนั้นทั้งหมดส่งต่อ
เจ้าหน้าที่การเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยงานที่ได้รับอนุญาตให้แยกไปทำ
การรับจ่ายแล้วแต่กรณี

3.9) ให้หน่วยงานคลังตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บและนำส่งพร้อมกับหลักฐานและรายการที่บันทึกไว้ในบัญชีฝากธนาคารว่าถูกต้องครบถ้วนแล้วหรือไม่หากการตรวจสอบปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจแสดงยอดรวมเงินรับทั้งสิ้นตามที่ใบเสร็จ รับเงินทุกฉบับที่ได้รับในวันนั้นไว้ในสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย และลงลายมือชื่อกำกับ

3.1.2 การเก็บรักษาเงินและการฝากเงิน

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจสอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการรักษาเงินและการฝากเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1) การเก็บรักษาเงิน มีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1) ให้นายกองการบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาเงินอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยหัวหน้าส่วนการคลังเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการเก็บรักษาเงินอื่นอย่างน้อย 2 คน

1.2) การเก็บรักษาเงินให้เก็บในตู้নিরภัย ซึ่งมีลูกกุญแจอย่างน้อย 2 ดอก มีลักษณะต่างกัน ให้กรรมการเก็บรักษาเงินถือคนละดอก

1.3) ให้กรรมการรักษาเงินเก็บกุญแจไว้ในที่ปลอดภัย ห้ามมอบให้กับผู้ใดยกเว้นเมื่อมีการมอบหมายให้กรรมการอื่นปฏิบัติงานแทน

1.4) การนำเงินเข้าเก็บในตู้নিরภัยให้ดำเนินการ ดังนี้

1.4.1) ให้หัวหน้าส่วนการคลังจัดทำสถานะเงินประจำวันตามแบบที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็นประจำทุกวันที่มีการรับจ่ายเงิน

1.4.2) เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้เจ้าหน้าที่การเงินที่จะเก็บรักษาและรายงานสถานะเงินประจำวัน ส่งมอบคณะกรรมการเก็บรักษาเงิน

1.4.3) ให้กรรมการเก็บรักษาเงินร่วมกันตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงินกำกับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้วให้นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নিরภัยและให้กรรมการทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานสถานะเงินประจำวันไว้เป็นหลักฐาน

1.4.4) เมื่อนำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নিরภัยเรียบร้อยแล้วให้กรรมการเก็บรักษาเงินในกุญแจตู้নিরภัยให้เรียบร้อยแล้วลงลายมือชื่อบนกระดาษปิดทับหรือวัสดุอื่นในลักษณะที่แผ่นกระดาษปิดทับ หรือวัสดุดังกล่าวจะต้องถูกทำลายเมื่อมีการเปิดตู้নিরภัย

1.4.5) การนำเงินออกจ่าย ให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินมอบเงินที่เก็บรักษา ไว้ทั้งหมดให้หัวหน้าหน่วยงานคลังหรือเจ้าหน้าที่การเงินแล้วแต่กรณีรับไปจ่าย โดยให้ลงลายมือชื่อรับเงินไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันก่อนวันทำการที่รับไปจ่าย

1.4.6) เมื่อมีพฤติการณ์สงสัยว่าจะมีการทุจริตหรือจำนวนเงินไม่ตรงกับรายงานเงินคงเหลือประจำวันให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินและผู้นำเงินบันทึกรายงานจำนวนเงินที่ตรวจนับได้ลงลายมือชื่อแล้วรายงานให้ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทราบเพื่อรายงานให้ทราบเพื่อรายงานให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาต่อไป

2) การรับส่งเงิน

2.1) ให้คณะกรรมการรับส่งเงินมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการควบคุมเงินที่นำส่งโดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

2.1.1) ตรวจนับจำนวนเงินซึ่งได้รับมอบหมายให้รับส่งกับใบนำส่งและบันทึกการรับเงิน เพื่อนำส่งให้ถูกต้องตรงกัน แล้วลงลายมือชื่อในบันทึกพร้อมกับผู้มอบหรือผู้รับมอบเงินทั้งสองฉบับเก็บรักษาไว้คนละ 1 ฉบับ

2.1.2) บรรจุเงินลงหีบห่อใส่กุญแจหรือใช้เชือกผูกมัด และทำเครื่องหมายของกรรมการรับส่งเงินทุกคนในลักษณะที่เมื่อเปิดหีบห่อ ตราเครื่องหมายจะต้องถูกทำลาย และหีบห่อให้กรรมการซึ่งเป็นอาวุโสเพื่อนำเงินเดินทางไปส่งต่อไป

2.1.3) ให้กรรมการรับส่งเงินพร้อมกันออกเดินทางไปยังสถานที่รับส่งเงินทันทีและเมื่อถึงสถานที่นำส่งเงินแล้วให้รับนำเงินแล้วให้รับนำส่งให้เสร็จสิ้นภายในวันทำการนั้น

2.1.4) ก่อนเปิดหีบห่อเพื่อนำส่งเงิน ให้กรรมการรับส่งเงินทุกคนพร้อมกันตรวจสอบลูกกุญแจและตราเครื่องหมาย เมื่อปรากฏว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อยแล้วจึงให้นำเงินออกส่งและหากมีพฤติการณ์ชวนให้สงสัยว่าจะมีการทุจริต ให้สงสัยว่าจะมีการทุจริต ให้คณะกรรมการรับส่งเงินรับรายงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาสั่งการต่อไป ส่วนเงินให้คณะกรรมการนำส่งให้แล้วเสร็จ

2.1.5) กรณีจำนวนเงินที่นำส่งมีปลอมแปลงให้คณะกรรมการรับส่งเงินนำส่งเงินตามจำนวนที่นำส่งได้ และให้บันทึกจำนวนเงินปลอมแปลงนั้นในบันทึกการรับเงินเพื่อเพื่อนำส่งแล้วลงลายมือชื่อกรรมการทุกคนพร้อมด้วยเจ้าพนักงานของผู้รับเงิน และเมื่อกลับถึงองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วให้รายงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาสั่งการ

2.1.6) เมื่อได้รับส่งเงินเรียบร้อย และเดินทางกลับองค์การบริหารส่วนตำบลหรืออย่างช้าในวันทำการถัดไป และให้หัวหน้างานผู้นำส่งตรวจสอบหลักฐานการนำเงิน เมื่อปรากฏว่าถูกต้องแล้วให้บันทึกการรับมอบต่อกันไว้

3) การถอนเงิน

การถอนเงินฝากธนาคารขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยงานที่ได้แยกไปทำการรับจ่ายและรับเงิน ให้องค์การบริหารส่วนตำบลแจ้งเงื่อนไขการส่งจ่ายต่อธนาคาร โดยให้ผู้มีอำนาจลงนามส่งจ่ายเงินร่วมกันอย่างน้อย 3 คน ในจำนวนนี้ให้มีผู้บริหารท้องถิ่น และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลลงนามส่งจ่ายด้วยทุกครั้ง และให้ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหัวหน้าหน่วยงานอีกหนึ่งคนและให้มอบหมายพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลตั้งแต่ระดับสามหรือเทียบเท่าขึ้นไปเพิ่มอีกหนึ่งคนในกรณีที่ไม่มีผู้บริหารท้องถิ่น เป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อถอนเงินฝากร่วมกัน

1.1.3 การบัญชี

คำว่า การบัญชี มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ 2 ลักษณะ คือ

1) ลักษณะที่เน้นการนำเอาข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ ซึ่งได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การบัญชี เป็นวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำข้อมูลซึ่งเป็นที่ต้องการขององค์การในการทำหน้าที่ด้านการวิชาการประเมินผลการปฏิบัติ การได้อย่างมีประสิทธิภาพปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลซึ่งจัดทำตามหลักวิชาการทางการบัญชีนี้ เป็นข้อมูลที่จำเป็นและมีประโยชน์ ดังนี้

1.1) ทำให้การวางแผน การควบคุม การปฏิบัติงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆ ของหน้าที่การจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

1.2) แสดงความเป็นจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของกิจการอย่างสมเหตุสมผล เพื่อให้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และหน่วยงานรัฐบาลตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้ทราบ

2) ลักษณะที่เน้นหน้าที่ทางการบัญชี ซึ่งให้คำจำกัดความว่า การบัญชีเป็นศิลปะของการนำรายการและเหตุการณ์ทางการเงินมาจัดบันทึก จัดหมวดหมู่ สรุปผล และวิเคราะห์ตีความ อย่างมีหลักการเกณฑ์ คำจำกัดความนี้เน้นหน้าที่ทางการบัญชีจะต้องกระทำ คือ

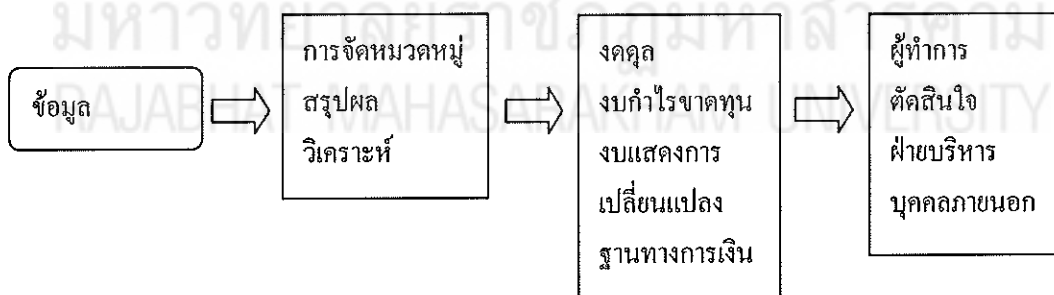
2.1) การจัดทำหมวดหมู่ (Recording) เป็นการกำหนดวิธีการลงบันทึก รายการประจำวันต่างๆ ของกิจการ เช่น จำนวนเงินค่าขายสินค้า ต้นทุน และค่าใช้จ่ายของสินค้าที่ซื้อมาไว้ขาย ฯลฯ อย่างมีเหตุผล ซึ่งผู้ทำบัญชีจะต้องถือเป็นระเบียบปฏิบัติ

2.2) การจัดหมวดหมู่ (Classifying) เป็นการนำข้อมูลที่ได้บันทึกไว้มาจัดหมวดหมู่เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น เช่น การนำรายการบันทึกเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการขายมาจัดหมวดหมู่ไว้ด้วยกัน เป็นต้น

2.3) การสรุปผล (Summarizing) เป็นการนำข้อมูลที่ได้บันทึกไว้มาจัดหมวดหมู่แล้วมาจัดเป็นข้อมูลซึ่งความเป็นจริงทางการเงินที่เกิดขึ้นที่สำคัญๆ เช่น จัดทำบัญชีแสดงผลการดำเนินการที่เรียกว่าบัญชี กำไรขาดทุน และจัดทำงบดุลเพื่อแสดงฐานะทางการเงินของกิจการ เป็นต้น

2.4) การวิเคราะห์การตีความ (Interpreting) เป็นการนำข้อมูลที่ทำเป็นรายงานสรุปผลไว้แล้วมาวิเคราะห์ตีความ โดยการเปรียบเทียบรายการที่เกิดขึ้นที่สำคัญๆ ในระหว่างปี และโดยการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อไป

จากคำจำกัดความทั้ง 2 ลักษณะข้างต้น พอจะสรุปเป็นคำจำกัดความเดี่ยวได้ว่า การบัญชี เป็นวิชาการและหน้าที่เกี่ยวกับการบันทึก การจัดหมวดหมู่ การสรุปผล และการวิเคราะห์ตีความรายการและเหตุการณ์ทางการเงินอย่างมีหลักเกณฑ์ของหน่วยงานต่างๆ ทุกรูปแบบที่อยู่ในสังคมและเสนอข้อมูลต่อผู้ใช้เพื่อให้เกิดการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ การให้คำนิยมในลักษณะนี้ทำให้เราเห็นภาพที่ครอบคลุมได้ว่า การบัญชีเป็นทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมและตีความข้อมูลทางการเงินที่เกิดขึ้น ตลอดจนการสื่อสารข้อมูลนั้นให้กับบุคคลต่างๆ เพื่อให้สามารถทำการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนภูมิที่ 2 การนำข้อมูลทางการเงินไปใช้

ข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการให้คำตอบในลักษณะต่างๆ เช่น กิจการมีทรัพย์สินและหนี้สินอยู่เท่าใด อยู่ในรูปอะไรบ้าง มีกำไรเกิดขึ้นหรือไม่ ค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร จะเห็นได้ว่าการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ล้วนต้องการข้อมูลทางการบัญชีซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจทั้งสิ้น อีกประการหนึ่งการให้คำจำกัดความในลักษณะนี้ทำให้มีการยอมรับว่าการบัญชีเปรียบได้เหมือนกับพลังทางสังคม ซึ่งสามารถนำวิชามาทำการประเมินประสิทธิภาพ

ของการให้ทรัพย์สินต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินมนุษย์ เงินทุน วัตถุดิบ เครื่องจักร และการบริหารซึ่งทรัพย์สินเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาและการดำเนินการตามแผนงานต่างๆ ของหน่วยงานธุรกิจ รัฐบาล และหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งอยู่ในสังคม

3.2 งานการพัสดุ

ความหมายของการพัสดุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ 2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้ให้ความหมายสรุปในส่วนของสาระที่สำคัญ คือ

การพัสดุ หมายความว่า การจัดทำเอง การจัดซื้อ การจ้าง การจ้าง การจ้างเหมา การควบคุม การจำหน่ายและการดำเนินการอื่นๆ ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

พัสดุ หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ที่กำหนดไว้ในหนังสือการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ

การซื้อ หมายความว่า การซื้อพัสดุทุกชนิดทั้งที่มีการติดตั้ง ทดลอง และบริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ แต่ไม่รวมถึงการจัดหาพัสดุในลักษณะการจ้าง

การจ้าง หมายความว่า รวมถึงการจ้างทำของและการรับขนตามประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ และการจ้างเหมา แต่ไม่รวมถึงการจ้างลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และการจ้างพาณิชย์ และการจ้างเหมา แต่ไม่รวมถึงการจ้างลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และการจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้าราชการส่วนท้องถิ่น หมายความว่า ข้าราชการส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล พนักงานเมืองพัทยา และพนักงานส่วนตำบล

หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล

เจ้าหน้าที่พัสดุ หมายความว่า พนักงานส่วนตำบลหรือข้าราชการอื่นที่ปฏิบัติงานใน องค์การบริหารส่วนตำบล ที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งและมอบหมายมีหน้าที่หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัสดุ

ผู้ซื้อหรือผู้สั่งจ้าง หมายความว่า ผู้มีอำนาจส่งอนุญาตให้ซื้อหรือจ้าง การพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การจัดหาพัสดุ

วิธีที่ 1 การทำเอง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้ง ผู้ควบคุมรับผิดชอบในการจัดทำเอง หรือคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยมีคุณสมบัติและหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจการจ้าง เว้นแต่องค์การบริหารส่วนตำบลได้กำหนดให้มีเจ้าหน้าที่รับรับผิดชอบ โดยเฉพาะอยู่แล้ว

วิธีที่ 2 การซื้อการจ้าง

การซื้อหรือการจ้างกระทำได้ 5 วิธี คือ

1. วิธีตกลงราคา ครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาไม่เกิน 100,000 บาท
2. วิธีสอบราคา ครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน 100,000 บาท ไม่เกิน 2,000,000 บาท
3. วิธีประกวดราคา ครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน 200,000 บาท
4. วิธีพิเศษ ครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาเกิน 100,000 บาท
5. กรณีพิเศษ ได้แก่การซื้อ/จ้างส่วนส่วนราชการ/ท้องถิ่น/รัฐวิสาหกิจ

วิธีที่ 3 การเช่า (ให้ดำเนินการตามความเหมาะสมและสมและจำเป็น)

แบ่งออกเป็น

อนุโลม

ต่อไปนี้

1. การเช่าสังหาริมทรัพย์ให้นำข้อกำหนดเกี่ยวกับการซื้อมาใช้โดย
2. การเช่าอสังหาริมทรัพย์ให้ทำได้โดยวิธีตกลงราคาในกรณีดังนี้

- 2.1 เช่าที่ดิน เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการท้องถิ่น
- 2.2 เช่าสถานที่ เพื่อใช้เป็นที่ทำการกรณีไม่มีหรือไม่มีพอ
- 2.3 เช่าสถานที่ เพื่อเป็นที่พักสำหรับผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าที่พัก

กรณีต้องการประหยัดงบประมาณ

2.4 เช่าสถานที่ เพื่อเป็นที่เก็บพัสดุกรณีไม่มีที่เก็บเพียงพอ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุทำรายเสนอหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์กรฯ สั่งการก่อนเช่า

อำนาจอนุมัติให้เช่า หัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์กรฯ ค่าเช่ารวมค่าบริการ ไม่เกินเดือนละ 20,000 บาท และผู้ว่าราชการจังหวัด เกินเดือนละ 20,000 บาท

วิธีที่ 4 การยืมพัสดุ

1. ยืมไม่เป็นประโยชน์กับท้องถิ่น / ราชการ ยืมไม่ได้
2. ยืมพัสดุดังรูป ต้องทำหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร

3. การอนุญาตให้ยืม

- 3.1 ท้องถิ่น / ส่วนราชการขอยืม หัวหน้าฝ่ายบริหารของ
ท้องถิ่น
- 3.2 ยืมให้สถานที่เดียวกัน หัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบพัสดุ
- 3.3 ยืมให้นอกสถานที่ หัวหน้าฝ่ายบริหารของท้องถิ่น
- 3.4 ต้องนำส่งคืนในสภาพที่ต้องการได้เรียบร้อยหากใช้ไม่ต้อง
ชดใช้เป็นเงินตามราคาที่เป็นอยู่
- 3.5 ยืมพัสดุสิ้นเปลือง ยืมได้เมื่อจำเป็นเร่งด่วนและมีหลักฐาน
การยืม
- 3.6 เมื่อครบกำหนดยืม ผู้ให้ยืมต้องติดตามทวงคืนภายใน 7 วัน

ส่วนที่ 2 การควบคุมพัสดุ

1. การลงทะเบียน ลงบัญชีหรือทะเบียน - แยกเป็นชนิดและแสดง
รายการตามตัวอย่างที่กำหนด
2. การเก็บรักษา เก็บรักษาให้เรียบร้อย ปลอดภัย และครบถ้วนถูกต้อง
ตามบัญชีหรือทะเบียน
3. การเบิก - จ่ายพัสดุ
 - 3.1 หัวหน้าหน่วยงานที่ต้องใช้พัสดุเป็นผู้เบิกและให้หัวหน้า
หน่วยงานที่ควบคุมพัสดุเป็นผู้ส่งจ่าย
 - 3.2 ผู้จ่ายพัสดุเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของใบเบิก แล้ว
ลงบัญชี/ทะเบียนทุกครั้งที่มีจ่าย
4. การตรวจสอบเมื่อสิ้นเดือนกันยายนให้ดำเนินการ ดังนี้
 - 4.1 หัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์กร ฯ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่มีชื่อ
เจ้าหน้าที่พัสดุ 1 คน หรือหลายคน ตรวจสอบการรับ - จ่ายพัสดุ (ตั้งแต่ 1 ตุลาคมปีก่อน - 30
กันยายนปีปัจจุบัน)
 - 4.2 เริ่มตรวจสอบพัสดุในวันเปิดทำการแรกของเดือนตุลาคมเป็น
ต้นไป
 - 4.3 รายงานผลตรวจสอบต่อผู้แต่งตั้งภายใน 30 วันทำการ นับแต่
วันที่เริ่มดำเนินการตรวจสอบ
 - 4.4 เมื่อได้รับรายงานจากเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบแล้วให้ส่งสำเนาให้
สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน 1 ชุด

ถ้าพัสดุชำรุด / เสื่อมสภาพ / สูญหาย / ไม่จำเป็นต้องใช้ ให้
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบหาข้อเท็จจริง เว้นแต่ เห็นชัดเจนว่าเป็นการเสื่อมสภาพเนื่องจากการ
ใช้งานปกติ หรือสูญไปตามธรรมชาติ ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์กร ฯ พิจารณาสั่งการให้
จำหน่ายต่อไปได้

ถ้าต้องหาตัวผู้รับผิดชอบทางละเมิด ดำเนินการตามกฎหมายและ
ระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

ส่วนที่ 3 การจำหน่ายพัสดุ

1. ให้เจ้าหน้าที่พัสดุเนอรายงานต่อหัวหน้าฝ่ายบริหาร ฯ เพื่อ
ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

1.1 ขาย

ให้ขายทอดตลาดก่อน ถ้าไม่ได้ผลให้นำวิธีเกี่ยวกับการซื้อ
มาใช้โดยอนุโลมเว้นแต่การขายครั้งแต่การขายครั้งหนึ่งไม่เกิน 100,000 บาท จะขายโดยวิธีตก
ลงราคา โดยไม่ต้องทอดตลาดก่อนก็ได้

ขายให้ท้องถิ่น / รัฐวิสาหกิจ / องค์การสาธารณกุศล ให้ขาย
โดยวิธีตกลงราคา

1.2 แลกเปลี่ยนตามวิธีการแลกเปลี่ยน

1.3 โอนให้ได้เฉพาะท้องถิ่น / รัฐวิสาหกิจ / องค์การสาธารณกุศล

1.4 แปรสภาพหรือทำลายตามหลักเกณฑ์ท้องถิ่นกำหนด

2. การดำเนินการจำหน่ายปกติให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่
วันที่หัวหน้าฝ่ายบริหาร ฯ สั่งการ

3. เงินที่ได้จากการจำหน่ายให้ถือตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า
ด้วยวิธีการงบประมาณ ฯ หรือข้อตกลงในส่วนที่ใช้กู้ / เงินช่วยเหลือแล้วแต่กรณี

4. กรณีที่พัสดุสูญหายไป โดยไม่ปรากฏตัวผู้รับผิดชอบ / หรือมีตัว
ผู้รับผิดชอบ แต่ไม่สามารถชี้แจงทางแพ่ง / หรือมีตัวพัสดุอยู่แต่ไม่ควรดำเนินการตามหลักการ
ตามหลักการจำหน่ายตามข้อ 1 ให้จำหน่ายพัสดุนั้นเป็นสูญ ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

พัสดुरาคาไม่เกิน 200,000 บาท หัวหน้าฝ่ายบริหาร ฯ เป็นผู้อนุมัติ

พัสดुरาคาเกิน 200,000 บาท ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ

5. เมื่อดำเนินการจำหน่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่พัสดุจ่ายออกบัญชี หรือ
ทะเบียนทันที แล้วแจ้งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันจำหน่ายพัสดุ

3.3 งานพัฒนารายได้

โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการกระจายอำนาจจากจากราชการบริหารส่วนกลางให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง ซึ่งเป็นส่วนของรายได้ก็มีลักษณะเช่นเดียวกันคือราชการบริหารส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้างที่ให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และรายได้ประเภทใดบ้างที่ยังคงเป็นของราชการบริหารส่วนกลาง โดยกำหนดในรูปของกฎหมาย ทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงรวมถึงระเบียบของข้อบังคับต่างๆ และกำหนดรายได้ให้องค์การบริหารส่วนตำบล จะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ เช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ฐานะการคลังของรัฐ ความพร้อมท้องถิ่น การเรียกร้องของท้องถิ่น และที่สำคัญก็คือ ปัจจัยทางด้านการเมือง เป็นต้น

3.1 โครงสร้างรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมี ดังนี้

3.1.1 ภาษีอากร ประกอบด้วย

- 1) ภาษีท้องถิ่นจัดเก็บเอง ภาษีประเภทนี้เป็นภาษีที่มีกฎหมายกำหนดให้ท้องถิ่นเป็นรายได้ของตนเอง
 - 2) ภาษีท้องถิ่นมอบให้รัฐจัดเก็บแทน ได้แก่
 - 2.1) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - 2.2) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
 - 2.3) ภาษีสุรา
 - 2.4) ภาษีสรรพสามิต
 - 2.5) ภาษีการพนัน
 - 3) ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วแบ่งหรือมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน ได้แก่
 - 3.1) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ และล้อเลื่อน
 - 3.2) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน
 - 3.3) รายได้จากทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อกรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ค่าภาคหลวง และค่าธรรมเนียมป่าไม้ เงินอุดหนุนประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง ค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม
 - 3.4) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

3.1.2 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ

3.1.3 รายได้จากทรัพย์สิน

3.1.4 รายได้จากสาธารณูปโภค และการพาณิชย์

3.1.5 รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น เงินอุทิศ เป็นต้น

3.1.6 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

3.1.7 เงินกู้

3.1.8 ค่าธรรมเนียมสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตาม

ประมวลกฎหมายที่ดิน

3.1.9 รายได้จากทรัพย์สินของประชาชาติ ได้แก่ อาคารรังนกอีแอ่น

ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาลค่าภาคหลวงแร่ และค่าธรรมเนียมป่าไม้ เงินอากรประทานบัตร

ใบอนุญาต และอาชญาบัตรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ ค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม

3.1.10 เงินที่เก็บตามกำหนดว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

1. บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ส่งผลให้สภาตำบลมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนจากทางราชการย้อนหลัง 3 ปี ติดต่อกัน เฉลี่ยเกิน 150,000 บาทต่อปีขึ้นไป ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทความสำคัญต่อตำบลและประชาชนหลายประการ ก่อนอื่นนั้นเราจะดูกันถึงหน้าที่ อบต. จะต้องดำเนินการคือองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมีหน้าที่ต้องทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 67 ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2548 : 259)

1.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

1.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

1.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

- 1.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 1.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- 1.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 1.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี
- 1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือ

บุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

จากบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ต้องกระทำในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล ที่กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่จะต้องดำเนินการในฐานะราชการบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อความเจริญก้าวหน้าให้ถึงท้องถิ่นทุกด้าน นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบล ยังเป็นหน่วยงานที่มีอิสระมากกว่าสภาตำบลเป็นนิติบุคคลในการบริหารงานตำบลรวมทั้งมีอำนาจหน้าที่มากกว่าในทุกด้าน

2. องค์การบริหารส่วนตำบลกับการกระจายอำนาจ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นรูปแบบการปกครองที่สะท้อนการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริง อันเป็นการสนองตอบนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลที่จะให้อำนาจการบริหารงานแก่หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานที่แก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่ มีอิสระในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เหตุผลที่สนับสนุนว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นนั้น อาจพิจารณาได้จากภารกิจที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีการดำเนินการที่ส่งผลให้เกิดการกระจายอำนาจต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจในการทำนิติกรรมและสัญญาทางกฎหมายได้เอง โดยไม่ต้องผ่านทางราชการเหมือนอดีต ทำให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีความคล่องตัวในการดำเนินการบริหารตำบลให้มีความเจริญก้าวหน้าและตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลได้

คณะกรรมการและผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนเกือบทั้งหมด กล่าวคือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของราษฎรหมู่บ้านละ 2 คน

ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา 198 ซึ่งกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งเป็นหลักและมีอำนาจมากกว่าผู้ที่มาจากการแต่งตั้ง นอกจากนี้คณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังมีมาจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกกันขึ้นมาอีกด้วย

อำนาจอิสระของผู้บริหาร มีขอบเขตอำนาจหน้าที่และกิจกรรมมากขึ้น จากเดิมกำหนดไว้ในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 และยังมีอำนาจในพื้นที่ตำบลเพิ่มขึ้น โดยที่หากหน่วยราชการที่ดำเนินการใดๆ ที่เป็นประโยชน์ในตำบลจะต้องแจ้ง องค์การบริหารส่วนตำบลให้ทราบเสียก่อน

อำนาจทางการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถจัดเก็บภาษีได้เหมือนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบอื่น (เทศบาล) เช่น รายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายอาคารฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อันเกิดจากการฆ่าสัตว์ และยังได้รับการจัดสรรภาษีโดยตรงจากหน่วยราชการที่เก็บภาษีในเขตตำบลนั้น จากภาษีประเภทต่างๆ เช่น ค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น ซึ่งเมื่อหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บแล้วก็จัดสรรภาษีเหล่านี้ให้ องค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการทางกฎหมายตามลำดับ และที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีรายได้ที่นอกเหนือมากไปกว่าท้องถิ่นก็คือ รายได้จากการได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอีกด้วย เช่น จากอาคารรังนกนางแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล บัตรการประมง ค่าภาคหลวงไม้ ค่าภาคหลวงแร่ ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดิน เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่จะสะท้อนถึงความสำคัญในการกระจายอำนาจลงสู่หน่วยการบริหารระดับตำบล ซึ่งส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายอำนาจการบริหารการปกครองสู่องค์กรพื้นฐานในระดับตำบล และประชาชนจะได้รับประโยชน์จาก องค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาตำบล ซึ่งตรงกับปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมแนวความคิดและกระแสนโยบายไทยในสังคมปัจจุบันที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้การบริหารงานตำบลจะมีมากขึ้น โดยผ่านผู้แทนของตนในองค์การบริหารส่วนตำบล จะส่งผลให้เกิดความเจริญและการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมในภาพรวมของประเทศต่อไป

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและท้องถิ่นคือ ก่อให้เกิดการพัฒนา ทางเศรษฐกิจในด้านการพัฒนา และส่งเสริมอาชีพและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ก่อให้เกิดการพัฒนา ทางด้านการเมือง

ในเรื่องการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นในระดับตำบลการพัฒนาทางการบริหารของประชาชนโดยให้ประชาชนเป็นผู้บริหารให้เกิดความก้าวหน้าของชุมชนตนเอง การพัฒนาทางด้านสังคมและวัฒนธรรม และการพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม. 2548 : 297)

3.1 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (มาตรา 66)

3.2 มีอำนาจหน้าที่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 67)

3.2.1 จัดให้มีการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

3.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้ง

กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3.2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

3.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก สตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

3.2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

3.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3.3 มีหน้าที่จัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (มาตรา 68)

3.3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการเกษตร

3.3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่นๆ

3.3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.3.4 ให้มีและบำรุงรักษาสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ

และสวนสาธารณะ

3.3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์

3.3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

3.3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้ามเรือ

3.3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.3.12 การท่องเที่ยว

3.3.13 การผังเมือง

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 ข้างต้นนั้นไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ ในอันที่จะดำเนินการใดๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบล แต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควร ในกรณีนี้หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการดังกล่าว ให้นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินกิจการนั้นด้วย (มาตรา 69)

มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลและข่าวสารจากทางราชการ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการของทางราชการในตำบล (มาตรา 70)

อาจออกข้อบังคับตำบลเพื่อใช้บังคับตำบล ได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย หรืออำนาจหน้าที่ของ อบต. ในกรณีนี้จะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บ และกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ แต่มิได้กำหนดโทษปรับเกิน 500 บาท (มาตรา 71)

อาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือการปฏิบัติการของ อบต. เป็นการชั่วคราวได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม (มาตรา 72)

อาจทำกิจการนอกเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น เพื่อกระทำกิจกรรมร่วมกันได้ (มาตรา 73)

4. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

4.1 มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง (มาตรา 16) ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2548 : 299)

- 4.1.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 4.1.2 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 4.1.3 การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 4.1.4 การสาธารณสุขปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- 4.1.5 การสาธารณสุขการ
- 4.1.6 การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- 4.1.7 การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 4.1.8 การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 4.1.9 การจัดการศึกษา
- 4.1.10 การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา

และผู้ด้อยโอกาส

- 4.1.11 การบำรุงรักษาศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

- 4.1.12 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 4.1.13 การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 4.1.14 การส่งเสริมการกีฬา
- 4.1.15 การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิภาพของ

ประชาชน

- 4.1.16 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 4.1.17 การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
 - 4.1.18 การขจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
 - 4.1.19 การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
 - 4.1.20 การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
 - 4.1.21 การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
 - 4.1.22 การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
 - 4.1.23 การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย
- โรงมหรสพ และสาธารณะอื่นๆ

- 4.1.24 การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 4.1.25 การผังเมือง

4.1.26 การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

4.1.27 การดูแลรักษาที่สาธารณะ

4.1.28 การควบคุมอาคาร

4.1.29 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

4.1.30 การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและการสนับสนุนการป้องกัน และรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4.1.31 กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

4.2 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามข้อ 1 จะมีผลอย่างสมบูรณ์ต่อเมื่อแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีผลใช้บังคับแล้ว

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรวิสัย

1. ประวัติความเป็นมา

อำเภอเกษตรวิสัย เป็นอำเภอชั้น 2 ของจังหวัดร้อยเอ็ดมีอาณาเขตกว้างขวางและเก่าแก่มาก มีประวัติความเป็นมาพอมีหลักฐาน จากคำเล่าสืบต่อกันมาว่าอำเภอเกษตรวิสัยเดิมชื่อ "เมืองเกษ" มีพระศรีเกษตราธิไชย (เหง้า) เป็นอุปราชผู้ขอตั้งเมืองขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 มีพระบรมราชโองการให้ตั้งเมืองขึ้นใหม่ที่บ้านคอนเสาโอง (ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภอพนมไพร) แต่พระศรีเกษตราธิไชย (เหง้า) ผู้รับราชโองการเห็นว่าบ้านคอนเสาโองอยู่ในทำเลที่ไม่เหมาะสมจึงขอพระบรมราชานุญาตเปลี่ยนที่ตั้งเมืองใหม่จากบ้านคอนเสาโอง มาตั้งที่บ้านคูกระโดน ซึ่งสมัยนั้นอยู่ในเขตเมืองสุวรรณภูมิเพราะเห็นว่า เป็นทำเลที่เหมาะสมมีความอุดมสมบูรณ์ดี และได้รับพระบรมราชานุญาตให้ขนานนามว่า "เมืองเกษ" เชื่อกันว่าที่ได้ชื่อว่าเมืองเกษ เพราะดินแดนแห่งนี้มีต้นดอกเกษเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหาร ถึงกับมีคำกล่าวขานสืบต่อกันมาเสมอว่า "ซ้อยอยู่กำเมืองเกษค้ำน้ำชุ่ม ปลาคุ้มบ่อนคือแม่แก่งหาง ปลานางบ่อนคือขางฟ้าลั่น จักจั่นฮ้องคือฆ้องลั่นยาม" นั่นคือเมืองเกษ แห่งทุ่งกุลาร้องไห้ ต่อมาปีพุทธศักราช 2358 เมืองสุวรรณภูมิได้ยกฐานะเป็นอำเภอ เมืองเกษจึงได้แยกการปกครองออกมาและยกฐานะเป็นอำเภอเรียกว่า "อำเภอหนองแวง" ในสมัยรัชกาลที่ 6 เพื่อให้พ้องชื่อกับตำบลที่ตั้งของตัวอำเภอ ในปี พ.ศ. 2489 จึงได้เปลี่ยนจากชื่ออำเภอหนองแวงเป็น "อำเภอเกษตรวิสัย"

2. ลักษณะภูมิศาสตร์

อำเภอเกษตรวิสัย ณ ปัจจุบัน มีประชากรหนาแน่นอีกอำเภอหนึ่งของจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของตัวจังหวัดร้อยเอ็ดประมาณ 47 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 805.81 ตารางกิโลเมตร อยู่ในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ อาชีพส่วนใหญ่ประชากร คือ อาชีพทำนา เป็นอาชีพหลัก มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่ออำเภอจตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

ทิศใต้ ติดต่ออำเภอยุวมลบุรี และอำเภอท่าตูม จ.สุรินทร์

ทิศตะวันออก ติดต่ออำเภอสุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่ออำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด และอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

3. ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบ เหมาะสำหรับการทำนาและการเกษตรกรรม สภาพดินเป็นดินทรายเก็บความชื้นได้น้อย ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ระบบชลประทานและแหล่งน้ำเพียงพอ มักมีปัญหาฝนแล้ง น้ำท่วมในบางพื้นที่

4. ด้านการเมืองการปกครอง

อำเภอเกษตรวิสัยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 ตำบล 174 หมู่บ้าน เทศบาล 3 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

4.1 องค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรวิสัย

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรวิสัย (2553 : 2-4)

4.1.1 ประวัติและความเป็นมา ตำบลเกษตรวิสัย อยู่ห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ดไปทางทิศใต้ 47 กิโลเมตร ในอดีตเป็นชุมชนของขอมเก่าแก่มาแต่โบราณมีหลักฐานโบราณวัตถุ เป็นที่ปรากฏคือ กู่กาโดน ตั้งอยู่ในบริเวณวัดธาตุ กระทั่งปี พ.ศ. 2416 อุปราชเหง้าแห่งเมืองสุวรรณภูมิพร้อมบริวาร ได้นำผู้คนจากเมืองสุวรรณภูมิจำนวน 4,800 คน มาตั้งเมืองเกษตรวิสัยซึ่งได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมจากรัชกาลที่ 5 ให้อุปราชเหง้าเป็นเจ้าเมือง โดยพระราชทานนามว่า พระศรีกระเกษตวิสัย และเป็นเมืองสืบมาจนถึงปัจจุบัน ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อเมืองเป็นเมืองเกษตรวิสัย เป็นอำเภอหนองแวงแต่ภายหลังได้กลับมาใช้ชื่อเกษตรวิสัยเหมือนเดิมเพราะถือว่าเป็นมงคลนาม โดยมีนายแก้ว สังขศิลา เป็นกำนันคนแรก

4.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลเกษตรวิสัยมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนาและมีป่าละเมาะมีลำน้ำเสียวใหญ่ ไหลผ่านทางทิศใต้และทิศตะวันตก ส่วนทิศเหนือและทิศตะวันออก มีลำน้ำเสียวน้อย ไหลผ่านทำให้พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์

4.1.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับตำบลสิงห์โคก อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศใต้ ติดกับตำบลกู่กาสิงห์ ตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดกับตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดกับตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.1.4 จำนวนประชากร องค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรวิสัย มีประชากรจำนวน 3,575 คน เป็นชาย 1,703 คน เป็นหญิง 1,872 คน

4.1.5 ขอบเขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลเกษตรวิสัย มีจำนวนหมู่บ้าน ทั้งหมด 18 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านคุ้มสนามม้า
หมู่ที่ 2	บ้านวัดธาตุ
หมู่ที่ 3	บ้านหนองแวง
หมู่ที่ 4	บ้านป่ายาง
หมู่ที่ 5	บ้านหนองสาว
หมู่ที่ 6	บ้านสแบง
หมู่ที่ 7	บ้านโพธิ์โพธิ์
หมู่ที่ 8	บ้านคุ้มใต้
หมู่ที่ 9	บ้านหนองแวง
หมู่ที่ 10	บ้านคุ้มป่าบาก
หมู่ที่ 11	บ้านโพธิ์งอย
หมู่ที่ 12	บ้านหว้างาม
หมู่ที่ 13	บ้านคุ้มโรงฆ่าสัตว์
หมู่ที่ 14	บ้านคุ้มน้อย
หมู่ที่ 15	บ้านป่ายาง
หมู่ที่ 16	บ้านคุ้มกลาง

หมู่ที่ 17 บ้านโพธิ์ทอง

หมู่ที่ 18 บ้านประชาชื่น

4.2 องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง (2553 : 2-6)

4.2.1 ประวัติและความเป็นมา ตำบลเหล่าหลวง อยู่ห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ดไปทางทิศใต้ 45 กิโลเมตร ตำบลเหล่าหลวงเกิดขึ้นกับตำบลเมืองเกษ (ตำบลเกษตร) ประมาณ 100 ปีมาแล้ว และเมื่อปี พ.ศ. 2531 ได้แยกหมู่บ้านและแบ่งการปกครองออกเป็น 2 ตำบล คือ ตำบลเหล่าหลวงและตำบลโนนสว่าง ในปัจจุบันตำบลเหล่าหลวงเป็น 15 หมู่บ้าน

4.2.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลเหล่าหลวงมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย

4.2.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับตำบลศรีโคตร อำเภोजุดรพิตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศใต้ ติดกับตำบลกู่กาสิงห์ ตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดกับตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดกับตำบลโนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.2.4 จำนวนประชากร องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง มีประชากรจำนวน 5,760 คน เป็นชาย 2,818 คน เป็นหญิง 2,942 คน

4.2.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าหลวง มีจำนวนหมู่บ้าน ทั้งหมด 15 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านอู่เม่า

หมู่ที่ 2 บ้านสระหลวง

หมู่ที่ 3 บ้านเหล่าหลวงพัฒนา

หมู่ที่ 4 บ้านสิงห์ไคล

หมู่ที่ 5 บ้านคุดผง

หมู่ที่ 6 บ้านดอนตู

หมู่ที่ 7 บ้านเหล่าเสือ

หมู่ที่ 8 บ้านหนองสังข์

หมู่ที่ 9	บ้านโพนสะอาด
หมู่ที่ 10	บ้านโพนสำราญ
หมู่ที่ 11	บ้านดงน้อย
หมู่ที่ 12	บ้านสนามชัย
หมู่ที่ 13	บ้านเขื่อนคำ
หมู่ที่ 14	บ้านสิงห์ทอง
หมู่ที่ 15	บ้านอุ่มเม่า

4.3 องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โลก

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โลก (2553 : 2-5)

4.3.1 ประวัติและความเป็นมา ตำบลสิงห์โลก อยู่ห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ด ไปได้ทางทิศใต้ 50 กิโลเมตร ตำบลสิงห์โลกเป็นตำบลที่แยกมาจากตำบลหนองแวง เมื่อปี พ.ศ. 2480 มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด จำนวน 13 หมู่บ้าน ได้รับประกาศให้เป็นสภาตำบลเมื่อปี พ.ศ. 2515 และเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อปี พ.ศ. 2539

4.3.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลสิงห์โลก มีลักษณะเป็นที่ราบสูง มีลำน้ำเสี้ยวน้อยไหลผ่าน

4.3.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับตำบลหนองแวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศใต้ ติดกับตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศตะวันออก ติดกับตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศตะวันตก ติดกับตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.3.4 จำนวนประชากร องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โลก มีประชากรจำนวน 7,197 คน เป็นชาย 3,638 คน เป็นหญิง 3,559 คน

4.3.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลสิงห์โลก มีจำนวนหมู่บ้าน ทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านสิงห์โลก
หมู่ที่ 2	บ้านดอนกลาง
หมู่ที่ 3	บ้านดอนมัน
หมู่ที่ 4	บ้านหนองตาด

หมู่ที่ 5	บ้านจานทุ่ง
หมู่ที่ 6	บ้านหนองไผ่
หมู่ที่ 7	บ้านจี้เหล็กซ้าย
หมู่ที่ 8	บ้านดอนแดง
หมู่ที่ 9	บ้านโนนสังข์
หมู่ที่ 10	บ้านสิงห์โลก
หมู่ที่ 11	บ้านจี้เหล็กซ้าย
หมู่ที่ 12	บ้านหัวหนอง
หมู่ที่ 13	บ้านดงมัน

4.4 องค์การบริหารส่วนตำบลดงครั้งใหญ่

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลดงครั้งใหญ่ (2553 : 2-5)

4.4.1 ประวัติและความเป็นมา ตำบลดงครั้งใหญ่ อยู่ห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ดไปทางทิศใต้ 70 กิโลเมตร ตำบลดงครั้งใหญ่อยู่ในเขตปกครองของอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน

4.4.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลดงครั้งใหญ่ เป็นที่ราบลุ่มอยู่ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่ายูคาลิปตัส อาชีพหลักของประชาชนคือทำนา

4.4.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดกับตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศใต้ ติดกับตำบลไพรขลา อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
 ทิศตะวันออก ติดกับตำบลดงครั้งน้อย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศตะวันตก ติดกับตำบลเมืองเตา อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด

มหาสารคาม

4.4.4 จำนวนประชากรองค์การบริหารส่วนตำบลดงครั้งใหญ่ มีประชากรจำนวน 6,031 คน เป็นชาย 3,066 คน เป็นหญิง 2,965 คน

4.4.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลดงครั้งใหญ่ มีจำนวนหมู่บ้าน ทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านดงครั้งใหญ่
หมู่ที่ 2	บ้านป่าฝ้าย

หมู่ที่ 3	บ้านดงครั้งใหญ่
หมู่ที่ 4	บ้านนกกะหาะ
หมู่ที่ 5	บ้าน โพนทัน
หมู่ที่ 6	บ้าน โพนศุ
หมู่ที่ 7	บ้านแจ่มอารมณ์
หมู่ที่ 8	บ้าน โพนเงินน้อย
หมู่ที่ 9	บ้านน้อยพัฒนา
หมู่ที่ 10	บ้าน โนนสบาย
หมู่ที่ 11	บ้านไร่อ้อยพัฒนา
หมู่ที่ 12	บ้านนาโพธิ์กลาง
หมู่ที่ 13	บ้านหนองกลาง

4.5 องค์การบริหารส่วนตำบลดงครั้งน้อย

แจกข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลดงครั้งน้อย (2553 : 2-3)

4.5.1 ประวัติและความเป็นมา ตำบลดงครั้งน้อย อยู่ห่างจากจังหวัดร้อยเอ็ดไปทางทิศใต้ 58 กิโลเมตร

4.5.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลดงครั้งน้อย มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบทุ่งนากว้างใหญ่ติดอยู่กับทุ่งกุลาร้องไห้

4.5.3 อาณาเขต
 ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลเมือง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลไพรขลา อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลดงครั้งใหญ่ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.5.4 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 7,005 คนเป็นชาย 3,527 คน เป็นหญิง 3,478 คน

4.5.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลดงครั้งน้อย มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านดงครึ่งน้อย
หมู่ที่ 2	บ้านดงครึ่งน้อย
หมู่ที่ 3	บ้าน โพนทอง
หมู่ที่ 4	บ้านแสนสี
หมู่ที่ 5	บ้าน โพนแท่น
หมู่ที่ 6	บ้านจิงแคง
หมู่ที่ 7	บ้านแสนสีน้อย
หมู่ที่ 8	บ้าน โพนแท่นน้อย
หมู่ที่ 9	บ้านดงครึ่งน้อย
หมู่ที่ 10	บ้านแสนสีน้อย
หมู่ที่ 11	บ้านเสริมสุข
หมู่ที่ 12	บ้าน โพนฮาด
หมู่ที่ 13	บ้านหนองหัวโนน

4.6 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง (2553 : 2-5)

4.6.1 ประวัติความเป็นมา ตำบลบ้านฝาง แยกออกจากตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย เมื่อปี 2495 ถ้านั้น คือ นายสุด กาสิงห์ คนปัจจุบัน คือ นายคุณ คงสุข แบ่งการปกครองออกเป็น 17 หมู่บ้าน

4.6.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลดงใหญ่ มีลักษณะเป็นภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง อาณาเขตติดกับทุ่งกุลาร้องไห้ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มๆ ดอนๆ และส่วนหนึ่งเป็นดินเค็ม มีลำน้ำเสียวใหญ่ เป็นเส้นกั้นระหว่าง อำเภอเกษตรวิสัย กับอำเภอปทุมรัตต์

4.6.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลลิ้นฟ้า อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ตำบลโชคชัย อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลจี่เหล็ก ตำบลโพนสูง อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลโนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลหนองแคน อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

4.6.4 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 5,884 คนเป็นชาย 2,953 คน

เป็นหญิง 2,931 คน

4.6.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง มีจำนวน หมู่บ้านทั้งหมด 17 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านฝาง
หมู่ที่ 2	บ้านหนองแปน
หมู่ที่ 3	บ้านหนองตาแสง
หมู่ที่ 4	บ้านหัวดอนชาติ
หมู่ที่ 5	บ้านหนองเปลือย
หมู่ที่ 6	บ้านหนองตลาดไชย
หมู่ที่ 7	บ้านหนองเชียงแก้ว
หมู่ที่ 8	บ้านดอนแคน
หมู่ที่ 9	บ้านหนองกง
หมู่ที่ 10	บ้านโนนบ้านจำปา
หมู่ที่ 11	บ้านพระจันทร์
หมู่ที่ 12	บ้านคูพัฒนา
หมู่ที่ 13	บ้านศรีโพธิ์ทอง
หมู่ที่ 14	บ้านใหม่ชัย
หมู่ที่ 15	บ้านฝางแดง
หมู่ที่ 16	บ้านดอนประชา
หมู่ที่ 17	บ้านโชคชัย

4.7 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง (2553 : 2-5)

4.7.1 ประวัติและความเป็นมา เดิมตำบลหนองแวง ขึ้นกับตำบลบ้านยาง ได้แยกออกมาตั้งเป็นตำบลหนองแวง เมื่อปี พ.ศ. 2468 มีทั้งหมด 15 หมู่บ้าน

4.7.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลหนองแวง มีลักษณะเป็นภูมิประเทศที่ราบสูง มีลำน้ำเสียวน้อยไหลผ่าน

4.7.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลศรีโคตร อำเภอดงกลาง ตำบลป่าสังข์ อำเภอ
จตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลสิงห์โคก ตำบลเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลคูเมือง อำเภอเมืองสรวง ตำบลสิงห์โคก
อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.7.4 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 8,395 คนเป็นชาย 4,146 คน เป็น
หญิง 4,249 คน

4.7.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง มีจำนวน
หมู่บ้านทั้งหมด 15 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1 บ้านหนองแวง

หมู่ที่ 2 บ้านเหนือ

หมู่ที่ 3 บ้านสิงห์โคก

หมู่ที่ 4 บ้านอีเม้ง

หมู่ที่ 5 บ้านหนองซ้าง

หมู่ที่ 6 บ้านหนองฮี

หมู่ที่ 7 บ้านหนองผึ้ง

หมู่ที่ 8 บ้านหนองโคน

หมู่ที่ 9 บ้านหัวหนอง

หมู่ที่ 10 บ้านเหล่า

หมู่ที่ 11 บ้านหนองสระพัง

หมู่ที่ 12 บ้านเหนือ

หมู่ที่ 13 บ้านคอนกลอย

หมู่ที่ 14 บ้านป่าม่วง

หมู่ที่ 15 บ้านเหล่าดอกไม้

4.8 องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วน
ตำบลกำแพง (2553 : 2-4)

4.8.1 ประวัติความเป็นมา ตำบลกำแพง กึ่งกลางของหมู่บ้าน จึงตั้งชื่อว่า กำแพง ปัจจุบันอยู่ในกาปกครองของอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเขตการปกครอง ออกเป็น 12 หมู่บ้าน

4.8.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลกำแพง มีลักษณะภูมิประเทศ ตั้งอยู่ทางใต้ของอำเภอเกษตรวิสัย ห่างจากอำเภอ 18 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นที่ราบ ลักษณะดินเป็นดินปนหิน มีป่าไม้ ธรรมชาติ และป่ายูคาลิปตัสเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่ราบทั้งหมด 29,724 ไร่

4.8.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลทุ่งทอง ตำบลเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลคงครั่งใหญ่ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

4.8.9 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 6,378 คน เป็นชาย 3,183 คน เป็นหญิง 3,195 คน

4.8.10 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 12 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านหนองอ่าง
หมู่ที่ 2	บ้านดอกรัก
หมู่ที่ 3	บ้านไทรทอง
หมู่ที่ 4	บ้านช่องทราย
หมู่ที่ 5	บ้านตลาดม่วง
หมู่ที่ 6	บ้านหนองสระหงส์
หมู่ที่ 7	บ้านดอกรักน้อย
หมู่ที่ 8	บ้านหนองพระบาง
หมู่ที่ 9	บ้านดอกรักใหม่
หมู่ที่ 10	บ้านทุ่งสวรรค์
หมู่ที่ 11	บ้านหนองอ่างพัฒนา
หมู่ที่ 12	บ้านหนองสระทอง

4.9 องค์การบริหารส่วนตำบลกู่กาสิงห์

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลกู่กาสิงห์ (2553 : 2-5)

4.9.1 ประวัติความเป็นมา ตำบลกู่กาสิงห์ ตั้งอยู่บริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ เดิมอยู่ในการปกครองของตำบลเมืองบัว จนเมื่อปี พ.ศ. 2518 จึงได้แยกการปกครอง ออกเป็นตำบล ได้ชื่อว่าตำบลกู่กาสิงห์ โดยมีกำนันปกครอง กำนันคนแรกคือ นายบ่มศักดิ์ กลบรัตน์ ปัจจุบันแบ่งการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน โดยอยู่ในเขตการปกครองอยู่ 5 หมู่บ้าน และเขต อบต. 8 หมู่บ้าน

4.9.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลกู่กาสิงห์ มีลักษณะเป็นภูมิประเทศ ด้านทางทิศเหนือของหมู่บ้านมีลำน้ำเสียวใหญ่ไหลผ่านและมีป่าร้อนขึ้นด้านทิศใต้ ของหมู่บ้านพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบในลักษณะท้องทุ่งกว้างขนาดใหญ่สำหรับ การทำนาและการเกษตรกรรม สภาพดินเป็นดินทรายเก็บความชื้นได้น้อยความอุดมสมบูรณ์ ค่อนข้างต่ำ ระบบชลประทานและแหล่งน้ำไม่เพียงพอ มักมีปัญหาน้ำท่วมในบางพื้นที่

4.9.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลคงครั่งน้อย ตำบลทุ่งเขาหลวง อำเภอสุวรรณภูมิ
จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเมืองบัว จังหวัดร้อยเอ็ด

4.9.4 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 3,349 คน เป็นชาย 1,667 คน เป็นหญิง 1,684 คน

4.9.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลกู่กาสิงห์ มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านกู่กาสิงห์
หมู่ที่ 2	บ้านหนองเมืองแสน
หมู่ที่ 3	บ้านกู่กาสิงห์น้อย
หมู่ที่ 4	บ้านหนองอีดำ
หมู่ที่ 5	บ้านตองด้อย
หมู่ที่ 6	บ้านสงแคน

หมู่ที่ 7	บ้านหนองเป็ญ
หมู่ที่ 8	บ้านม่วย
หมู่ที่ 9	บ้านหนองลิม
หมู่ที่ 10	บ้านม่วย
หมู่ที่ 11	บ้านไทรตึ้ง
หมู่ที่ 12	บ้านม่วย
หมู่ที่ 13	บ้านสงแคนน้อย

4.10 องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม

จากข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม (2553 : 2-6)

4.10.1 ประวัติความเป็นมา ตำบลน้ำอ้อม เป็นตำบลที่ขึ้นอยู่กับการปกครองของอำเภอเกษตรวิสัย ซึ่งประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านยางจ้อง หมู่ที่ 2 บ้านน้ำอ้อม หมู่ที่ 3 บ้านโนนจาน หมู่ที่ 4 บ้านน้ำอ้อม หมู่ที่ 5 บ้านหนองแวง หมู่ที่ 6 บ้านน้ำอ้อม หมู่ที่ 7 บ้านสว่างธรรมวิเศษ และหมู่ที่ 8 บ้านคุ้มหนองบัวพัฒนา

4.10.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลน้ำอ้อม มีลักษณะเป็นภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเสียวไหลผ่าน

4.10.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลโนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเกษตรวิสัย ตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลจีเหล็ก ตำบลโนนสวรรค์ อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด

4.10.4 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 4,491คน เป็นชาย 2,425คน เป็นหญิง 2,491 คน

4.10.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อม มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านยางจ้อง
หมู่ที่ 2	บ้านน้ำอ้อม

หมู่ที่ 3	บ้านโนนจาน
หมู่ที่ 4	บ้านน้ำอ้อม
หมู่ที่ 5	บ้านหนองแวงน้อย
หมู่ที่ 6	บ้านน้ำอ้อม
หมู่ที่ 7	บ้านสว่างธรรมวิเศษ
หมู่ที่ 8	บ้านหนองบัวพัฒนา
หมู่ที่ 9	บ้านส้มโองพัฒนา

4.11 องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง

แจกข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง (2553 : 2-4)

4.11.1 ประวัติความเป็นมา ตำบลโนนสว่าง แยกออกจากตำบลเหล่าหลวง เมื่อปีพ.ศ.2532 ปัจจุบันอยู่ในเขต การปกครอง ของอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้าน

4.11.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลโนนสวรรค์ มีลักษณะเป็นภูมิประเทศมีภูมิประเทศเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง มีป่าเป็นบางส่วน สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย มีลำห้วยเสียวใหญ่ ไหลผ่านทางทิศตะวันตกและทิศใต้ของตำบล

4.11.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลคู่น้อย อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลเหล่าหลวง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านฝาง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

4.11.4 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 5,453 คน เป็นชาย 2,714คน เป็นหญิง 2,739คน

4.11.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 14 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านหนองแคน
หมู่ที่ 2	บ้านส้มโอง
หมู่ที่ 3	บ้านเขว้าใหญ่

หมู่ที่ 4	บ้านคำ
หมู่ที่ 5	บ้านโนนสว่าง
หมู่ที่ 6	บ้านสองห้อง
หมู่ที่ 7	บ้านโพธิ์ศรีทอง
หมู่ที่ 8	บ้านอาลา
หมู่ที่ 9	บ้านหนองลิ้ม
หมู่ที่ 10	บ้านเขวน้อย
หมู่ที่ 11	บ้านเขว
หมู่ที่ 12	บ้านหนองลิ้ม
หมู่ที่ 13	บ้านใหม่พัฒนา
หมู่ที่ 14	บ้านราษฎร์สามัคคี

4.12 องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง

แจกข้อมูลของแผนพัฒนาตำบลสามปี (ปี 2553 - 2555) องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง (2553 : 2-5)

4.12.1 ประวัติความเป็นมา ตำบลทุ่งทอง เดิมขึ้นอยู่กับตำบลกำแพง ต่อมาปี พ.ศ. 2553 ได้ขอแยกแบ่งเขตออก จากตำบลกำแพง และตั้งชื่อใหม่ว่า ตำบลทุ่งทอง แบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน โดยมีนายบานเย็น ศรีโสภา เป็นกำนันคนแรก

4.12.2 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลทุ่งทอง มีลักษณะเป็นภูมิประเทศมีภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีป่าไม้ สภาพดินเปรี้ยวและเค็ม

4.12.3 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลโนนไร่ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลคงครั่งใหญ่ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเมือง อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัด

มหาสารคาม

4.12.4 จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 4,995 คน เป็นชาย 2,540 คน เป็นหญิง 2,455 คน

4.12.5 ขอบเขตการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง มีจำนวน หมู่บ้านทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 1	บ้านโนนหิน
หมู่ที่ 2	บ้านเขวาคะคลอง
หมู่ที่ 3	บ้านเขวาคะคลอง
หมู่ที่ 4	บ้านเขวาทรี
หมู่ที่ 5	บ้านโพนตูม
หมู่ที่ 6	บ้านชีกวี
หมู่ที่ 7	บ้านหนองแวงยาว
หมู่ที่ 8	บ้านโพนข่อย
หมู่ที่ 9	บ้านโนนไผ่ลุ่ม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รพีพร บุญชู (2542 : 2) ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานการเงินของบุคลากรสายงานการเงิน และบัญชีของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานการเงินของบุคลากรสายงานการเงิน และบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในองค์กร และจากการวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีการอบรม และการดูงานของเจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชีให้ทั่วถึงทุกหน่วยงานเพื่อการปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน และควรจะมีการรวบรวมระเบียบการเบิกจ่ายทางการเงินทั้งบคคลัง และงบรายได้ของมหาวิทยาลัยที่ใช้ปฏิบัติในปัจจุบันให้เป็นรูปเล่มและเวียนให้กับเจ้าหน้าที่การเงิน และบัญชีที่มหาวิทยาลัยได้ถือปฏิบัติ

นพดล บุญมา (2541 : 64-67) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนใหญ่ขาดความพร้อมในด้านการศึกษาและไม่เข้าใจกฎหมายและระเบียบต่างๆ ของทางราชการทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน มีการช่วยเหลือพรรคพวกและอุปถัมภ์กันภายในกลุ่มเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลนอกจากนี้ยังมีรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย เนื่องจากรายได้ต่างๆ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองหรือได้รับจัดสรรจากรัฐมีอยู่อย่างจำกัดและอำนาจในการจัดการด้านการคลังส่วนใหญ่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ในจังหวัด

เชียงใหม่ ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นหลัก และอีกประการหนึ่งก็คือระเบียบการกู้ยืมเงินขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความชัดเจนทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ ไม่สามารถทำการกู้ยืมเงินจากนิติบุคคลใดๆ ได้

ทัศนีย์ พลอยทับทิม (2550 : 53-54) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานการเงินการคลังของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าปัญหาการบริหารงานการเงินการคลังของบุคลากรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยมีความเห็นว่าด้านบุคลากรเป็นด้านที่มีปัญหามากที่สุด ร้อยละ 25 รองลงมา คือด้านวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 21.67 ด้านงบประมาณ ร้อยละ 18.33 และด้านการจัดการ ร้อยละ 15

พรศักดิ์ พลภักดี (2550 : 63-64) ได้ศึกษาในเรื่องปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่าปัญหาในการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเงินและบัญชี ด้านงบประมาณ มีระดับปัญหาปานกลาง ส่วนด้านการพัฒนารายได้ และด้านพัสดุ มีระดับปัญหา มาก โดยได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาของการบริหารงานการเงินและการคลังเห็นว่าควรมีการอบรมเกี่ยวกับการบริหารงานการเงินและพัสดุให้กับผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และปัญหาที่พบ คือ ผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานการเงินและพัสดุ และองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ปฏิบัติตามแนวทางการบริหารงานการเงินและพัสดุ งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อความต้องการและองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณทันตามกำหนด

ถีนนกร ตำราญพิศ (2553 : 87-88) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานคลังอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการบริหารงานคลังอยู่ในระดับปานกลาง ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนารายได้ ด้านบุคลากร และด้านการพัสดุ โดยเปรียบเทียบ ระดับปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานะและตำแหน่งแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานคลังไม่แตกต่างกัน

จิรพรรณ คำออน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานคลังในภาพรวมและรายประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีต่ำสุดเรื่องประชาชนยังไม่พอใจการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาการบริหารงานคลังของเจ้าหน้าที่ด้านภาวะผู้นำมีปัญหามากที่สุด คือการบริหารงานที่ไม่ซื่อสัตย์ ไม่สนใจเรื่องกฎหมายการบริหารงานการเงิน ด้านการดำเนินงานมีปัญหาเรื่องความร่วมมือแต่ละฝ่าย ด้านระเบียบการเงินมีปัญหาเรื่องความทันสมัยของระเบียบทางการเงิน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มีปัญหามากเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการคลังให้ประชาชนรับรู้และการดำเนินงานตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชน

การเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลังจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ พบว่า ด้านการบริหารงาน พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งในการทำงาน ด้านระบบบัญชี พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบตามตำแหน่งในการทำงาน ด้วยระบบการตรวจสอบจากส่วนกลาง พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามวุฒิการศึกษากับการบริหารงานคลัง การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อ การบริหารงานคลัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบความแตกต่างเมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามอายุ และรายได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่พบว่า ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง แต่ยังมีงานวิจัยที่พบว่า ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับมากและระดับน้อย และมีผู้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่มีสภาพแตกต่างกัน ส่วนมากมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน